

آیا جزوه را از سایت ما دانلود کرده اید؟

کتابخانه الکترونیکی **PNUEB**

پیام نوری ها بشتابید

مزایای عضویت در کتابخانه **PNUEB**:

دانلود رایگان و نامحدود خلاصه درس و جزوه

دانلود رایگان و نامحدود حل المسائل و راهنما

دانلود کتابچه نمونه سوالات دروس مختلف پیام نور با جواب

WWW.PNUEB.COM

کتابچه نمونه سوالات چیست؟

سایت ما **افتخار** دارد برای اولین بار در ایران توانسته است کتابچه نمونه سوالات تمام دروس پیام نور که هر یک حاوی تمامی آزمون های برگزار شده پیام نور (تمامی نیمسالهای موجود **فتی الامکان** با **جواب**) را در یک فایل به نام کتابچه جمع آوری کند و هر ترم نیز آن را آپدیت نماید.

مراحل ساخت یک کتابچه نمونه سوال

(برای آشنایی با زحمت بسیار زیاد تولید آن در هر ترم):

دسته بندی فایلها - سرچ بر اساس کد درس - پسابندن سوال و جواب - پیدا کردن یک درس در نیمسالهای مختلف و پسابندن به کتابچه همان درس - پسابندن نیمسالهای مختلف یک درس به یکدیگر - وارد کردن اطلاعات تک تک نیمسالها در سایت - آپلود کتابچه و فیلدی موارد دیگر..

همچنین با توجه به تغییرات کدهای درسی دانشگاه استثنائات زیادی در ساخت کتابچه بوجود می آید که کار ساخت کتابچه را بسیار پیچیده می کند.

WWW.PNUEB.COM

PNUEB کتابخانه الکترونیکی

WWW.PNUEB.COM

بہ نام خدا

فيزيولوژي اعصاب و غدد

رشته روانشناسي

3 واحد درسي

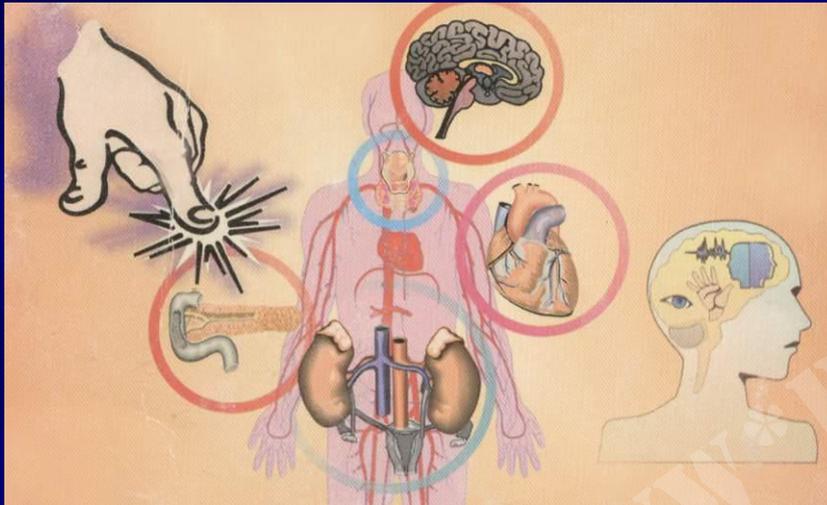
نام منبع و مؤلف:

فيزيولوژي اعصاب و غدد ، محمدعلي ابراهيمي ، انتشارات دانشگاه پیام نور

تهيه کننده : زري مجيدي

دستيار آموزشي دانشگاه پیام نور

طرح درس:

کلیات

- واحدهای ساختاری بدن و بافت عصبی
- فیزیولوژی سلول عصبی
- ساختار دستگاه عصبی انسان
- گیرنده‌های حسی و حس‌های ویژه
- درد و کیفیت آن
- ساختار نخاع و اعمال آن
- ساختار مغز پسین ، میانی و پیشین و اعمال آن
- دستگاه عصبی خودکار
- کلیات دستگاه غدد ترشحي داخلي
- انواع غدد ترشحي داخلي و اعمال آن

اهداف درسي:

- آشنایی با ساختار عملکرد و اختلالات اجزاء دو دستگاه عصبی و غدد درون ریز
- ارتباط با هماهنگی بین اندامهای مختلف و نیز بین موجود زنده و محیط اطراف آن
- آشنایی با برخی اعمال عالی دستگاه عصبی در انسان

جایگاه درس:

■ درس فیزیولوژی اعصاب و غدد از دروس پیش نیاز دوره کارشناسی روانشناسی می باشد و گذران آن برای دانشجویان این رشته الزامی است.

فصل دوم : کلیات

واحدهای ساختاری بدن و ساختار بافت عصبی

هدف کلی:

■ آشنایی دانشجویان با یاخته ، بافت و دستگاههای بدن و ساختار نورونها.

هدف‌های رفتاری:

■ شناخت واحدهای ساختاری بدن و تعریف آنها.

■ تعریف تعادل حیاتی (هومئوستازیس)

■ شرح نقش دستگاه عصبی و غدد درون‌ریز به عنوان سیستم ارتباطی

■ خصوصیات مشترک نورونها

■ شرح چگونگی انتقال پیام عصبی

■ شرح تحلیل و ترمیم عصب

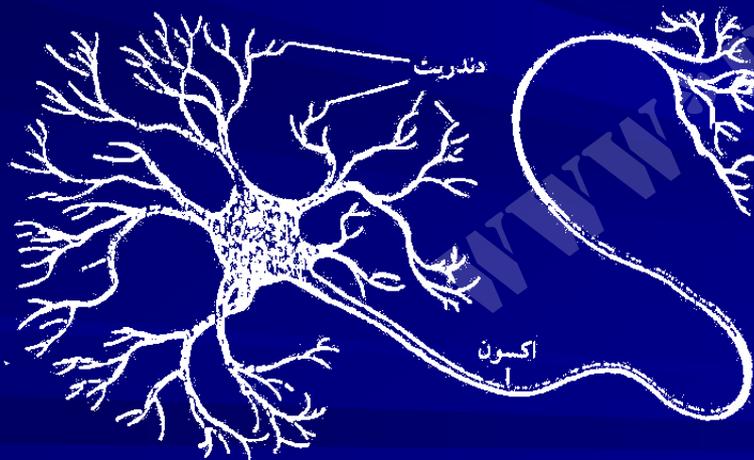
■ یاخته ، بافت و دستگاه

■ دستگاه عصبی و غده‌های درون ریز به منزله یک سیستم ارتباطی

■ نقش سیستم ارتباطی در برقراری هومئوستازیس = تعادل حیاتی

■ ساختار بافت عصبی

■ نورونها (سلولهای تحریک پذیر)

■ انواع نورونها

الف) انواع نورونها از نظر شکل ظاهري

■ نورونهاي يك قطبي

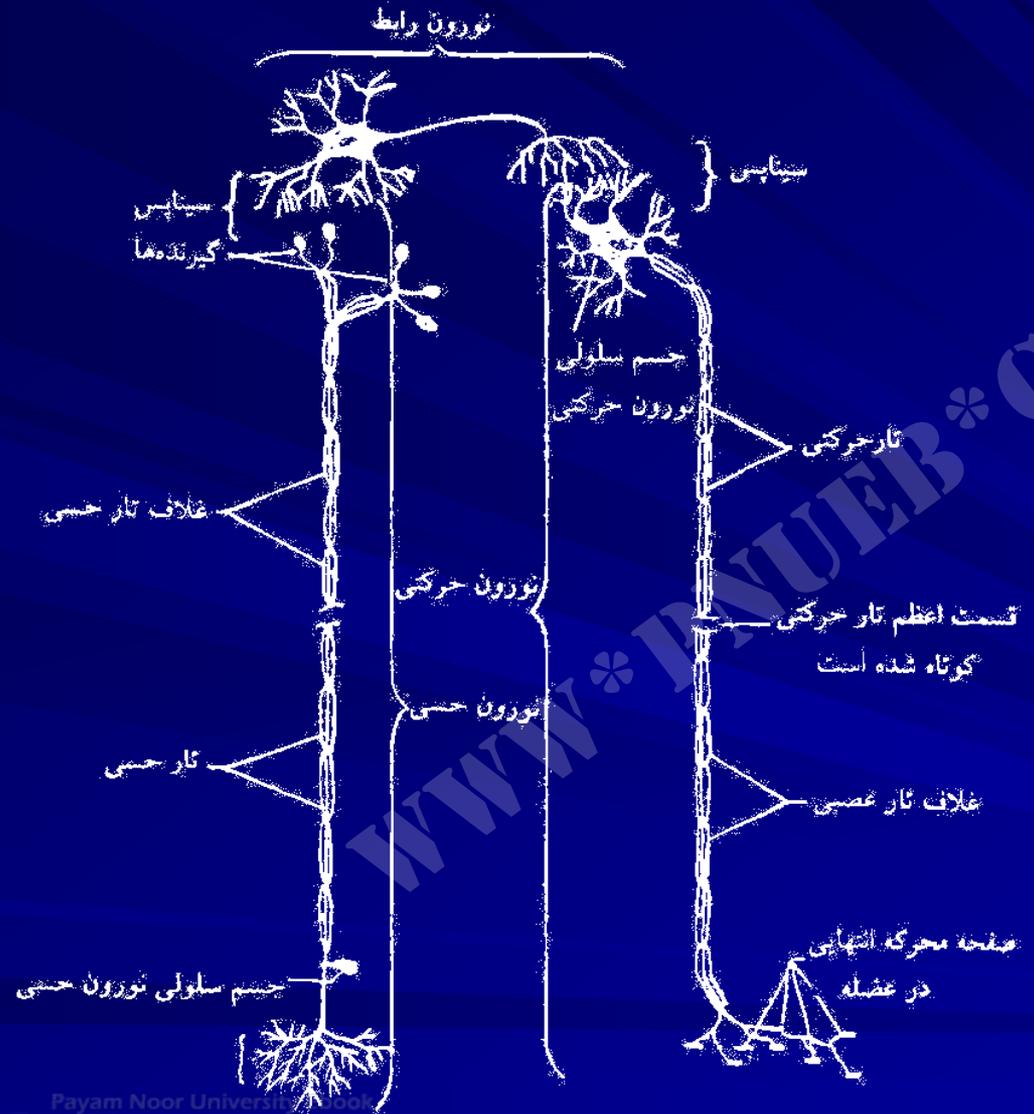
■ نورونهاي دو قطبي

■ نورونهاي چند قطبي

ب) انواع نورونها از نظر نوع عملکرد

چگونگی انتقال پیام عصبی

Payam Noor University Book

انواع نورون از لحاظ عملکرد

2. سلولهای نوروگلی

- اعمال سلولهای نوروگلی
- از نظر مکانیکی نگهدارنده دستگاه عصبی
- محدودسازی پخش یونها به عنوان عایق
- دخیل در ترمیم‌های محدود با عمل فاگوسیتوز
- برداشت مواد واسطه‌ای آزاد شده در سیناپس‌های مجاور
- ساخت غلاف میلین
- دخیل در ترشح، جذب و انتقال مایع مغزی نخاعی
- دخیل در تغذیه انتشاری

■ ماده سفید و ماده خاکستری در دستگاه عصبی

■ ماده سفید:

1. محافظت

2. تغذیه

3. عایق کاری

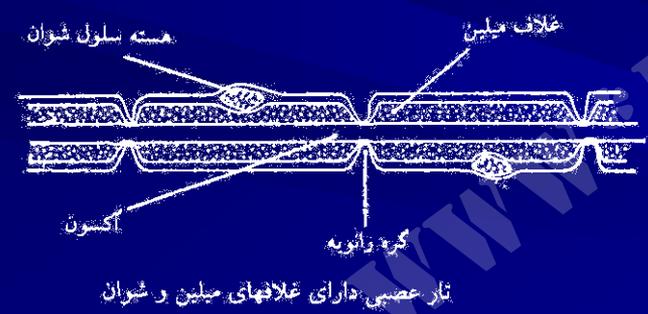
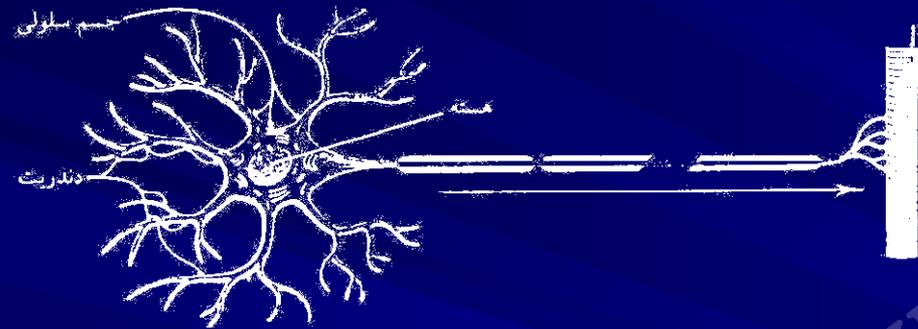
■ ماده خاکستری:

1. تشکیل هسته های خاکستری

توسط قسمت مرکزی ماده خاکستری

2. پوشاننده سطح خارجی مخچه

و مخ (تشکیل قشر خاکستری)

عصب و تار عصبی

تحلیل و ترمیم عصب

فصل دوم :

فیزیولوژی سلول عصبی

هدف کلی:

■ آشنایی با عملکرد سلول عصبی ، مکانیسم‌های تحریک‌پذیری و هدایت و انتقال در نورونها.

هدف‌های رفتاری

1. آشنایی با سلول عصبی ، ویژگی‌ها و مواد مورد نیاز آن

2. شرح اختلالات مغزی

3. شرح مکانیسم انتقال پیام عصبی و موارد مرتبط با آن

4. شرح چگونگی تحریک‌پذیری نورون

خصوصیات عملکردی سلول عصبی

1. تحریک پذیری:

تکانه عصبی

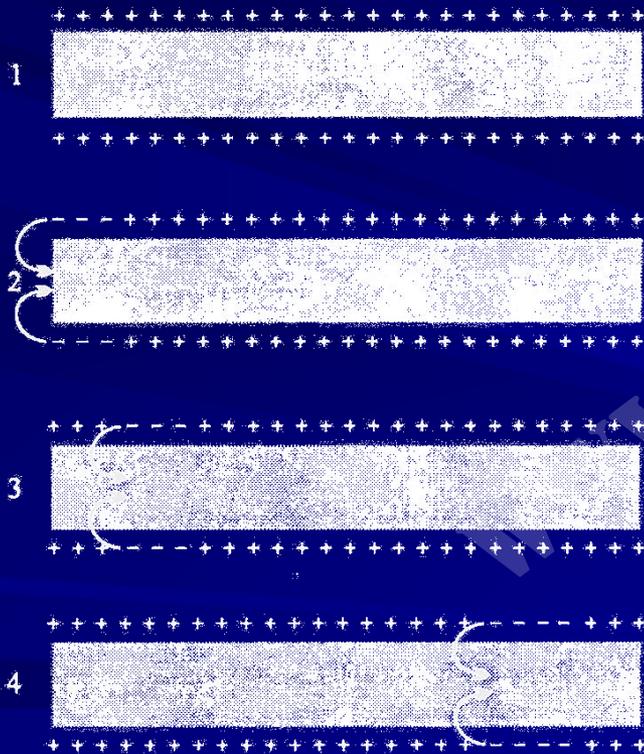
آستانه تحریک

قانون همه یا هیچ

پدیده‌های الکتریکی در سلول عصبی

مکانیسم‌های تحریک پذیری

و هدایت در سلول عصبی

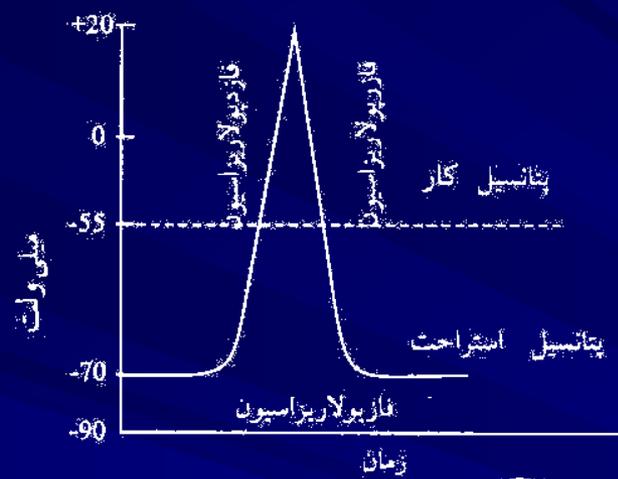
2. هدایت تکانه های عصبی

■ سرعت هدایت به:

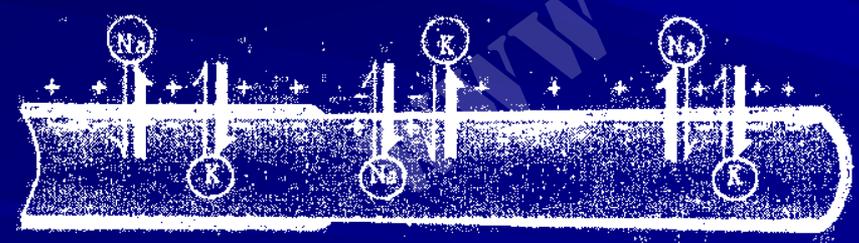
■ ضخامت تار عصبی

■ غلاف میلین

■ تعداد گره های رانویه بستگی دارد.

اسیلوسکوپ کاتدی

پتانسیل استراحت

دپولاریزاسیون

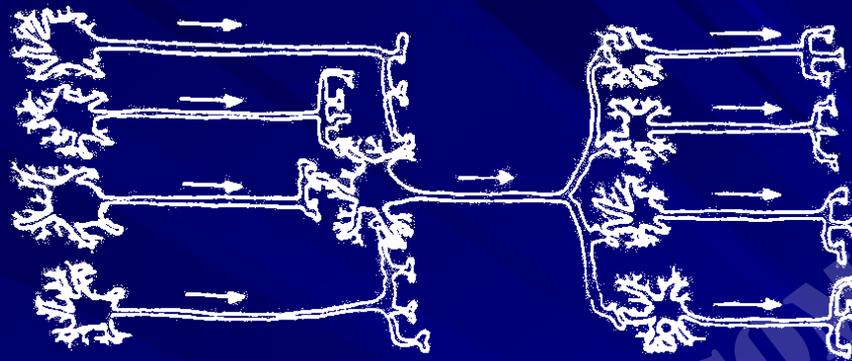
رپولاریزاسیون

منحنی تغییرات بار الکتریکی غشای نورون که توسط اسیلوسکوپ اشعه

کاتدی ثبت شده است.

3. انتقال

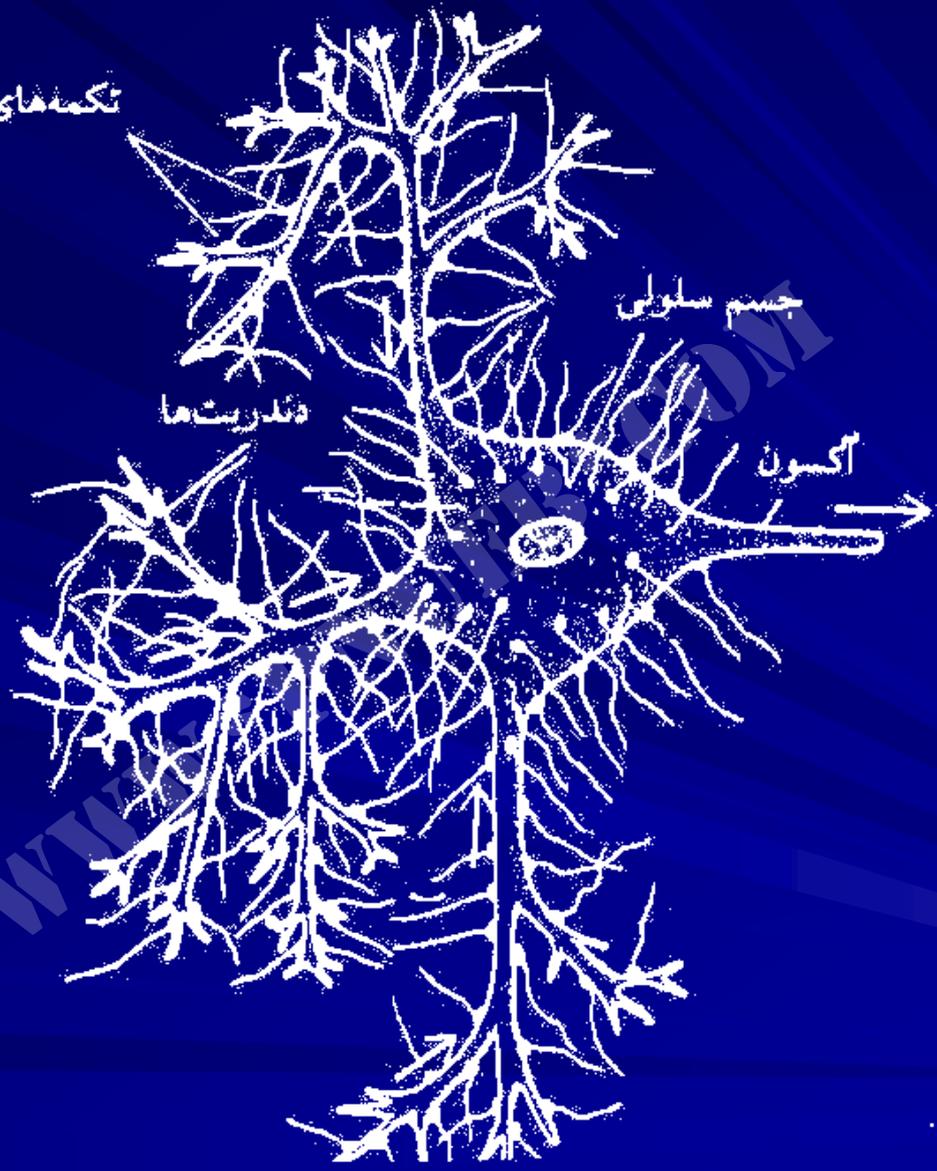
ارتباط یک نورون با نورونهای قبلی و بعدی

مسیر هدایت جریان عصبی از دندریتها به طرف آکسون است.

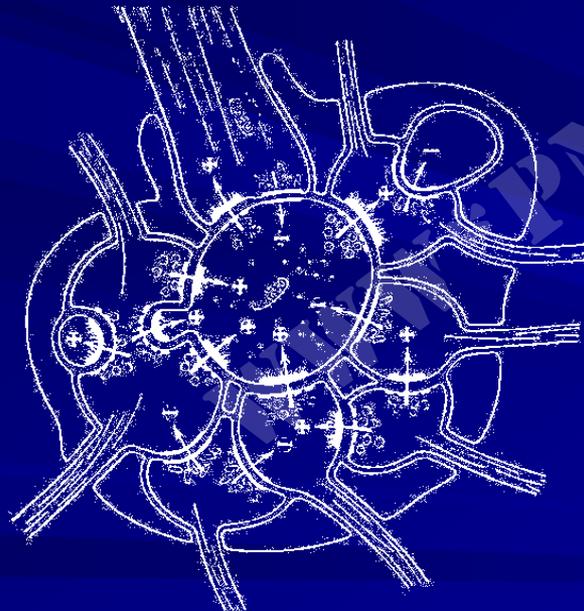
تکمه‌های سیناپسی

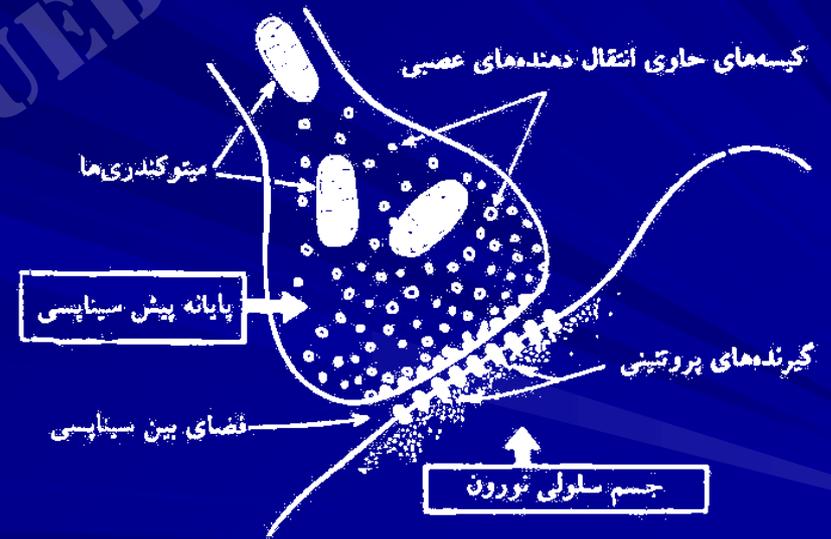
■ سیناپس‌ها و انتقال دهنده‌های عصبی

■ نورون پیش‌سیناپسی

■ نورون پس‌سیناپسی

نمای شماتیک ارتباطات تگمه‌های پیش‌سیناپسی در اطراف یک تگمه پس‌سیناپسی

تشریح فیزیولوژیک سیناپس

مهمترین انتقال دهنده‌های عصبی:

■ استیل کولین

■ نوراپی نفرین

■ سروتونین

■ دوپامین

■ انکفالین‌ها و اندورفین‌ها

جایگزین‌های انتقال دهنده عصبی:

■ ماده مخدر ال.اس.دی

■ آمفتامین

■ داروی کلر پرومازین

فصل سوم

ساختمان دستگاه عصبي انسان

هدف كلي:

■ آشنايي با ساختار (آناتومي) دستگاه عصبي بدن انسان شامل دستگاه اعصاب مغزي ، نخاعي و دستگاه عصبي خودكار «سمپاتيک و پاراسمپاتيک»

هدف‌های رفتاری:

- شناخت دستگاه عصبی مغزی نخاعی و خودکار و عملکرد آنها
- شناخت دستگاه عصبی مرکزی (CNS) و محیطی (PNS)
- تفکیک زوج اعصاب مغزی. نخاعی

دستگاه عصبی مرکزی (CNS)

الف) مغز

1. مغز پیشین در بالا شامل: نیمکره‌های مغز ، رابط‌های دو نیمکره ، تالاموس ، هیپوتالاموس و اپی فیز
2. مغز میانی در وسط شامل: پایه‌های مغزی و برجستگی‌های 4 گانه
3. مغز پسین در پائین شامل: برجستگی حلقوی (پل) ، مخچه و پیاز نخاع

طرح کلی دستگاه عصبی

طرح کلی دستگاه عصبی

■ دستگاه عصبی محیطی یا پیرامونی (PNS)

1.1 جفت اعصاب مغزی (حسی ، حرکتی و حسی حرکتی)

2.31 جفت اعصاب نخاعی (همه حسی حرکتی)

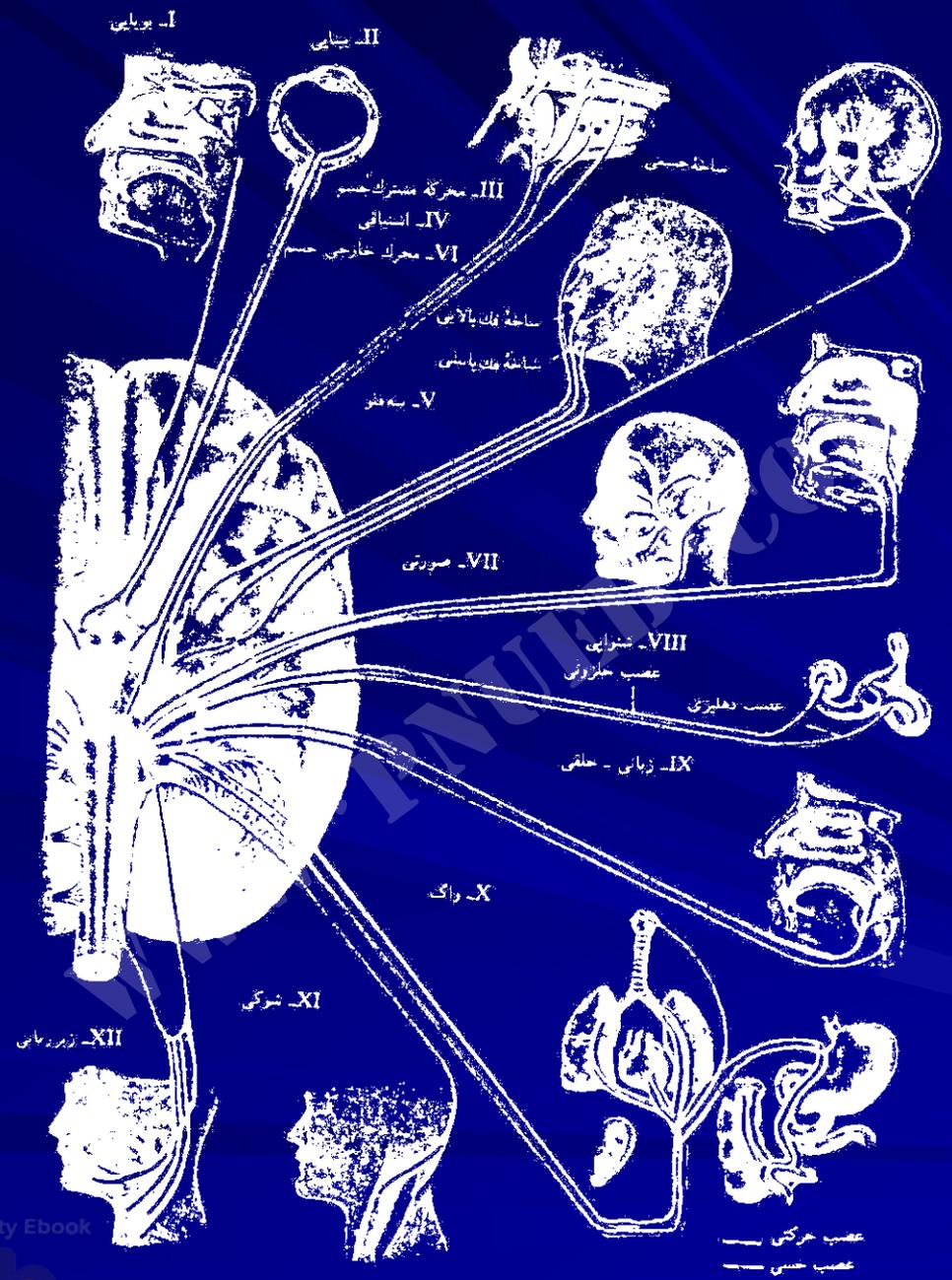
3. اعصاب خودکار (اتونومیک)

■ علاوه بر این مواد در PNS توده‌های سلولی شامل موارد زیر به چشم می‌خورد:

1. تنه سلولی نورونهای حسی اعصاب نخاعی

2. یاخته‌های عصبی گره‌های اعصاب خودکار

3. تنه سلولی نورونهای واقع در اندام‌های حسی ویژه مثل چشم ، گوش و بینی

زوج	نام عصب	نوع تارها	عمل تارها
اول	عصبه بونیایی	حسی	بونیایی
دوم	عصب بینایی	حسی	بینایی
سوم	عصب محرکه مشترک چشم	حرکتی	حرکات چشم
چهارم	عصب اکتالی	حرکتی	حرکات چشم
پنجم	عصب سه قلو	حسی، حرکتی	تارهای حرکتی: حرکات ماهیچه‌های جویدنی تارهای حسی: حسی قریبه، مخاط بینی، پوست صورت، حفره دهان
ششم	عصب محرکه خارجی چشم	حرکتی	حرکات چشم
هفتم	عصب صورتی	حسی، حرکتی، پاراسمپاتیگ	تارهای حسی: چشمایی پیشین زبان، تارهای حرکتی: حرکات ماهیچه‌های صورت و پوست سر، تارهای پاراسمپاتیگ: ترشح غده‌های اشکی و بزاقی
هشتم	عصب شنوایی	حسی	تعداد - شنوایی
نهم	عصب زبانی - حلقی	حسی، حرکتی	تارهای حرکتی: حرکات ماهیچه بزرگی - حلقی تارهای حسی: حسی چشمایی پسین زبان، حسی حلق
دهم	عصب واگ	حسی، حرکتی، پاراسمپاتیگ	تارهای حسی: حسی حلق و حنجره، تارهای حرکتی: حرکات حلق و حنجره، تارهای پاراسمپاتیگ: احشای قفسه سینه و حفره شکم
یازدهم	عصب شریکی	حرکتی	حرکات بعضی از ماهیچه‌های گردن
دوازدهم	عصب زیر زبانی	حرکتی	حرکات ماهیچه‌های زبان

فصل چهارم:

گیرنده‌های حسی و حس‌های ویژه

هدف کلی:

■ شناخت و عملکرد گیرنده‌های ویژه که اطلاعات را از اعصاب محیطی گرفته و به دستگاه عصبی مرکزی و نواحی متعدد حسی در دستگاه عصبی مرکزی منتقل می‌کنند.

هدف های رفتاری

■ درك تفاوت حس پیکري با حواس ویژه

■ درك چگونگی پردازش اطلاعات در دستگاه عصبی

■ درك مسیرهای هدایت پیام های حسی پیکري تا مغز

■ شرح تقسیم بندی برودمن

■ عوارض ناشی از آسیب ناحیه حسی پیکري

■ پردازش اطلاعات در دستگاه عصبی

■ ذخیره سازی اطلاعات . حافظه

■ انواع گیرنده های حسی :

1. گیرنده های مکانیکی

2. گیرنده های حرارتی

4. گیرنده های درد

5. گیرنده های الکترومغناطیسی

6. گیرنده های شیمیایی

■ حس های پیکری

■ تقسیم بندی حس های پیکری:

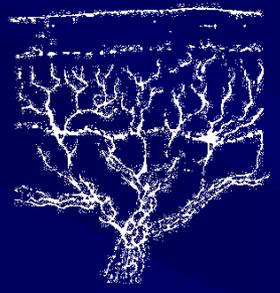
1. حس های پیکری مربوط به گیرنده های مکانیکی شامل دو حس لامسه و وضعیت

2. حس های مربوط به گیرنده های حرارتی شامل سرما و گرما

3. گیرنده های حس درد

■ (حس های لامسه ای شامل غش ، ارتعاش ، فشار و غلغلک)

■ (حس های وضعیت شامل وضعیت ایستا ، سرعت و حرکت)

انتهای آزاد عصبی

گیرنده حسی ریشه مو

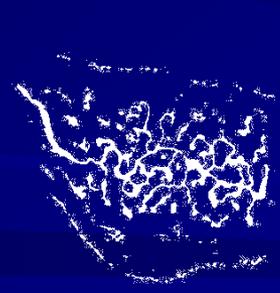
بن‌های پاجینی

بن‌های مایسنر

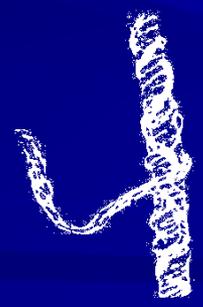
بن‌های کراوزه

بن‌های گولژی

دستگاه ناندوتی گلژی

گیرنده درک عضلانی

چند نوع انتهای عصبی حسی پیگیری

گیرنده‌های لامسه‌ای:

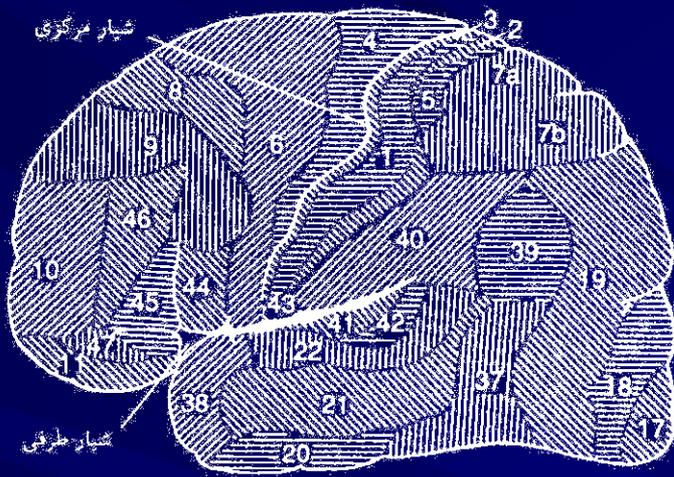
1. برخی انتهای عصبی آزاد

2. جسم مایسنر

3. اندام انتهای مو

4. بن‌های رافینی

5. بن‌های پاجینی

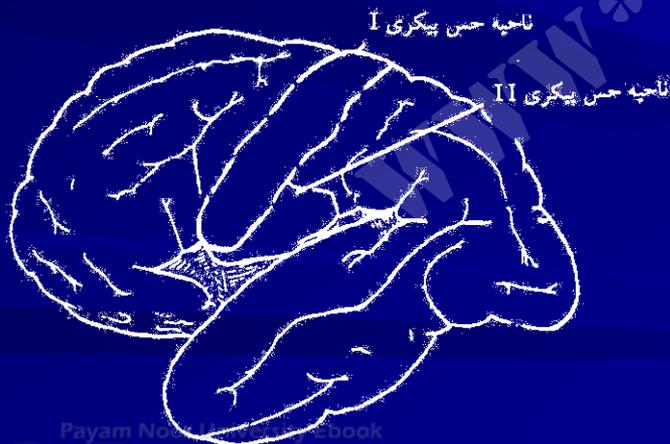

■ مسیرهای هدایت پیام‌های حسی پیکری به مغز

الف) سیستم ستون خلفی - نوار میانی

ب) سیستم قدامی طرفی

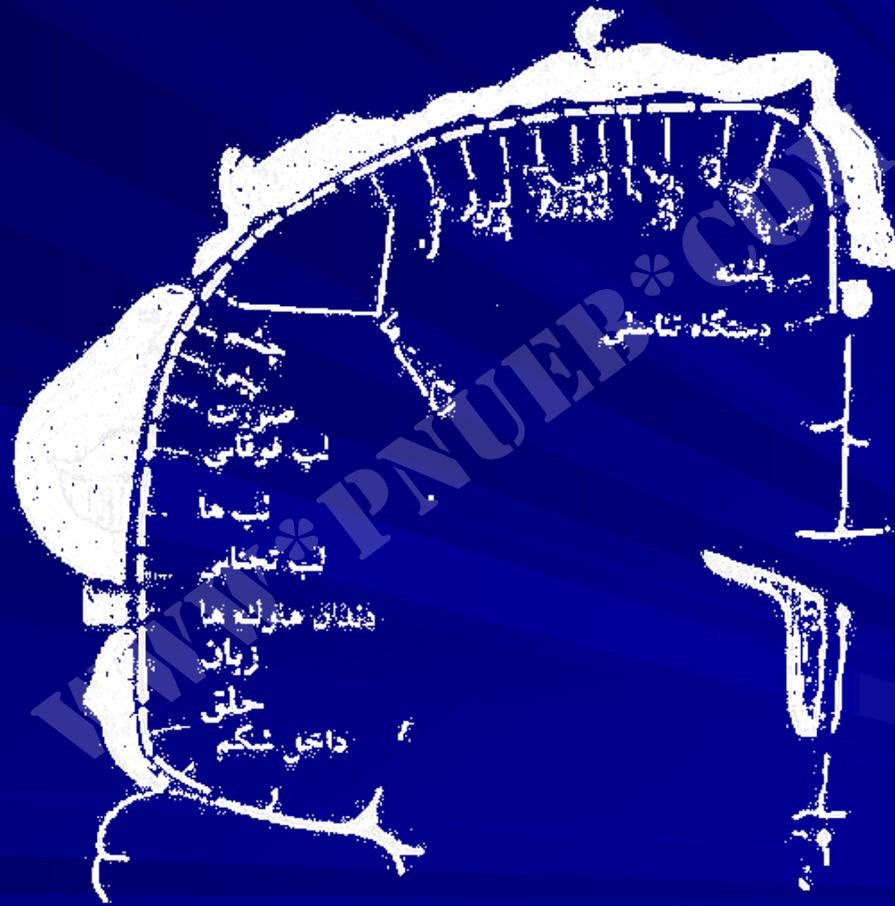
نواحی مجزا از نظر ساختمانی موسوم به نواحی پروتمن در قشر مخ انسان، به خصوص به نواحی ۱، ۲ و ۳ دقت کنید که قشر اولیه حس پیکری را تشکیل می‌دهند.

■ منطقه حس پیکری در قشر مخ

در ناحیه قشری حس پیکری، یعنی نواحی حس پیکری I و II

وضعیت فضایی پیام‌های نواحی مختلف بدن در ناحیه حس پیکری

نمایش مناطق مختلف بدن در ناحیه حس پیکری از قشر مخ

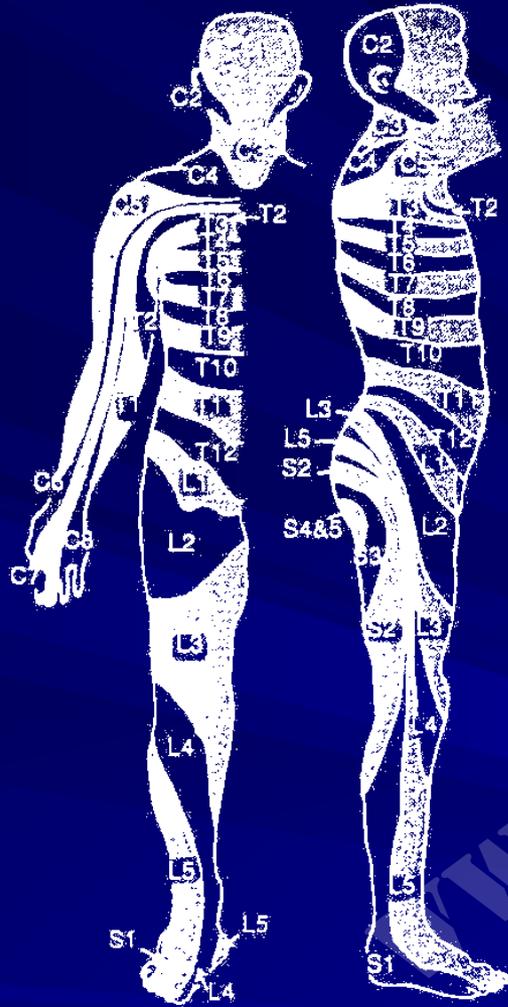
■ اعمال ناحیه حس پیکری

■ تعیین محل غیردقیق حس‌ها (مثلاً کدام دست)

■ درک درجات مشخصی از فشار وارده بر بخشی از بدن

■ درک و وزن اشیاء

■ عدم توانایی قضاوت در مورد شکل یا حالت اشیاء، قوام مواد و اجسام

حوزه‌های قطعه‌ای حسها . درماتوم‌ها

جنبه‌های خاص عملکرد حس پیکری:

الف) عملکرد تالاموس در حس پیکری

ب) کنترل قشری میزان حساسیت‌های حسی

فصل پنجم

درد و کیفیت آن

هدف کلی:

■ آشنایی با تعریف درد ، کیفیت و عوامل به وجود آورنده درد ، اختلالات بالینی درد ، سردرد و

انواع آن

هدف‌های رفتاری:

- تعریف درد و انواع آن
- علل ایجاد درد
- درک محل گیرنده‌های درد
- درک مسیرهای انتقال حس درد
- آشنایی با تشکیلات مشبك ، تالاموس و قشر مخ در حس درد
- دردهای احشایی و جداری
- انواع سردرد و علل آن
- حس‌های حرارتی و گیرنده‌های آن

■ تعریف درد

■ انواع درد:

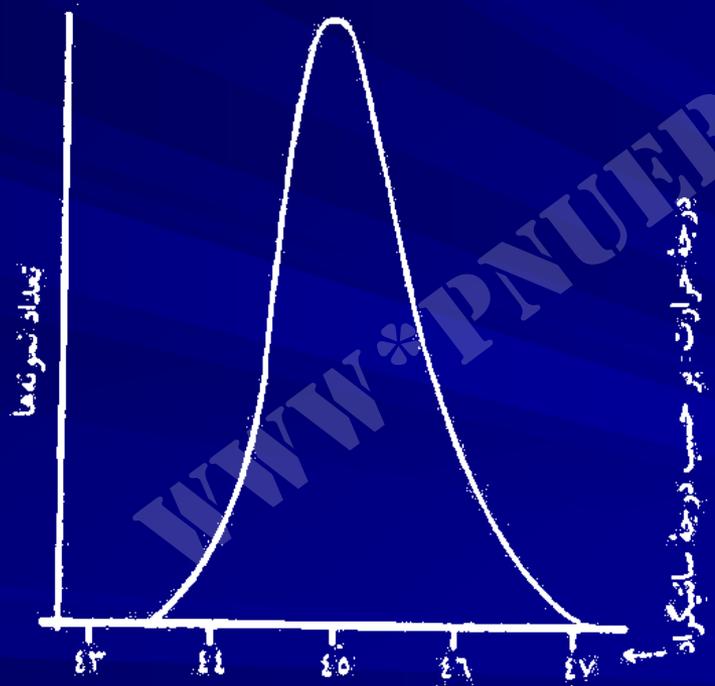
1. درد تند (فرو رفتن سوزن در پوست ، بریده شدن پوست با چاقو و...)
 2. درد کند (درد سینوس ها در بیماری سینوزیت و...)
- گیرنده های درد و تحريك آنها (تمام گیرنده های درد انتها های آزاد عصبی اند)
 - محرک های مکانیکی ، حرارتی و شیمیایی محرک گیرنده های درد هستند.
 - ماهیت غیرسازشی گیرنده های درد

علل ایجاد درد:

محركهاي شيميايي (برادي كينين ، يون پتاسيم ، آنزيم هاي پروتئوليتيك)

ايسكمي

اسپاسم

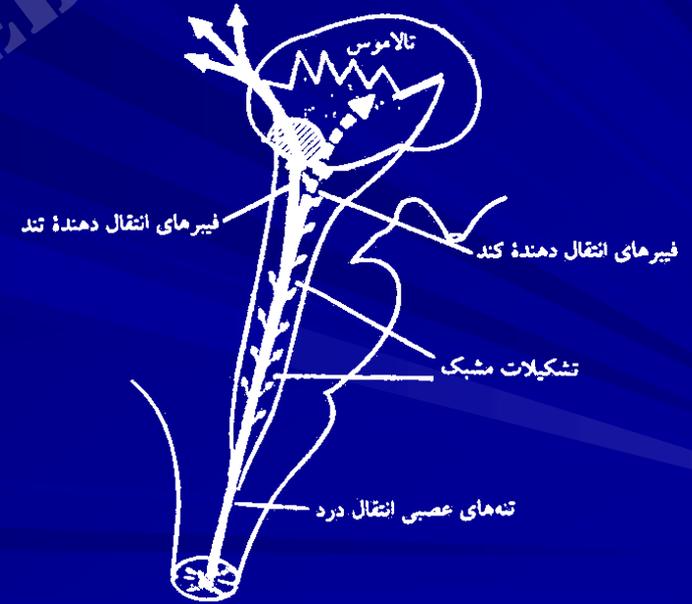
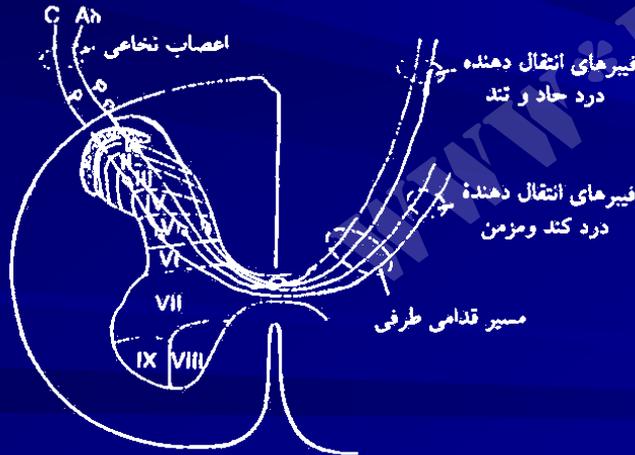

تعداد توزیع بدست آمده از تعداد زیادی از افراد در مورد حداقل دمای پوست که باعث درد می شود.

هدایت دوگانه پیامهای درد در دستگاه مرکزی اعصاب:

1. ضربه‌های محیطی تند (فیبرهای A دلتا، سرعت 6-30m/s) ← مسیر نئواسپینو تالامیک

2. فیبرهای محیطی کند (فیبرهای C، سرعت 5/0m/s) ← مسیر پالئواسپینو تالامیک

هدایت پیامهای درد حاد و تیز، و درد کند و مزمن به نخاع و از طریق آن به طرف ساقه مغز.

هدایت پیامهای درد به مغز خلفی، تالاموس و قشر از طریق مسیر تند درد گذرشی و مسیر کند درد سوزشی.

■ قابلیت دستگاه عصبی در تعیین محل درد تند در بدن

■ عملکرد تشکیلات مشبك (رتیکولر) تالاموس و قشر مخ در احساس درد

■ قابلیت خاص پیام‌های درد بر انگیزش تحریک‌پذیری عصبی

■ قطع مسیرهای درد با جراحی

■ سیستم سرکوب درد (ضد درد) در مغز و نخاع

■ سیستم افیونی مغز - انکفالینها و اندورفینها

■ مهار هدایت درد توسط پیام‌های حس لامسه

■ درمان درد با تحریک الکتریکی

■ درد ارجاعی

■ درد احشایی

■ احشایی غیر حساس

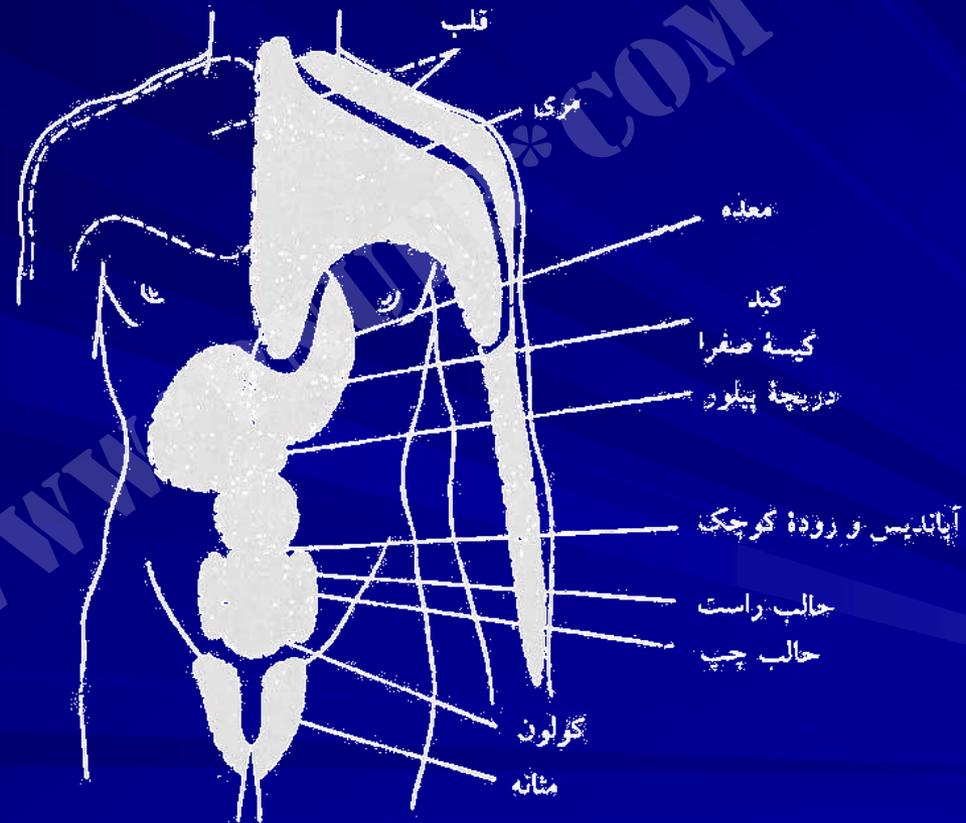

مکانیسم درد ارجاعی و پردردی ارجاعی

Payam Noor University Ebook

■ محل یابی احشایی ، مسیرهای هدایتی «احشایی» و «جداری»

■ مسیر جداری جهت هدایت درد شکمی و سینه‌ای

■ برخی از اختلالات بالینی درد و سایر حس‌های پیکری

1. پردردی

الف) پردردی اولیه : حساسیت بیش از حد گیرنده‌های درد

ب) پردردی ثانویه : تسهیل هدایت حسی

هرپس زوستر (زونا)

2. تیک دردناک

حس‌هاي حرارتي ■

گيرنده‌هاي حرارتي و تحريك آنها ■

فصل ششم :

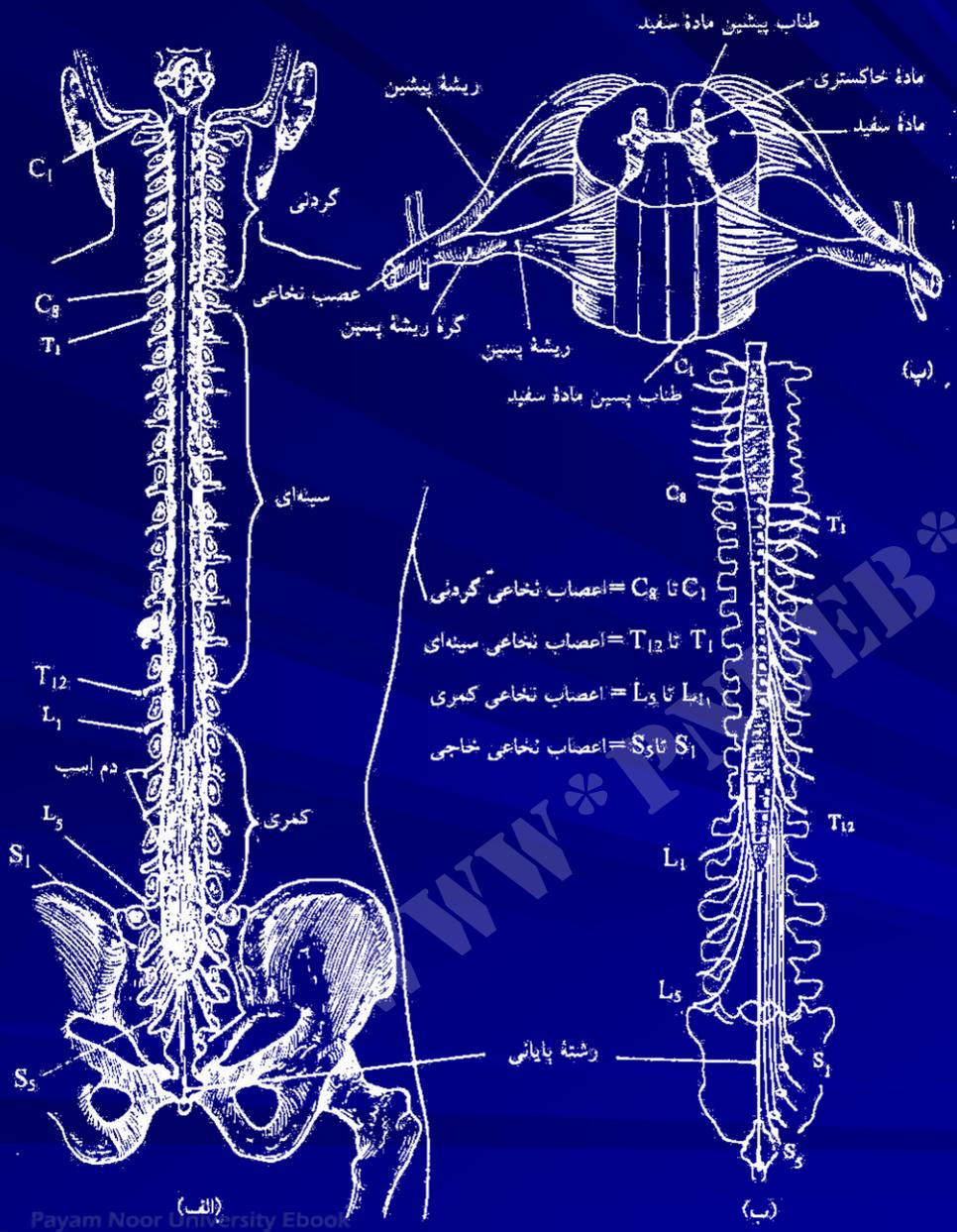
ساختمان نخاع و اعمال آن

هدف كلي :

■ آشنایی با ساختمان و اعمال نخاع ، بازتاب ها ، قوس بازتاب و بازتاب های شرطی

هدف‌های رفتاری :

- شناخت پرده‌های نخاع ، طول و محل آنها ، ساختمان داخلی نخاع و اعمال آن
- درك مفهوم بازتاب ، قوس بازتاب و بازتاب‌های نخاعي
- پیامدهای ناشی از آسیب وارده به نخاع

ساختمان داخلی نخاع

ماده سفید

ماده خاکستری

C_1 تا C_8 = اعصاب نخاعی گردنی

T_1 تا T_{12} = اعصاب نخاعی سینه‌ای

L_1 تا L_5 = اعصاب نخاعی کمری

S_1 تا S_5 = اعصاب نخاعی خاجی

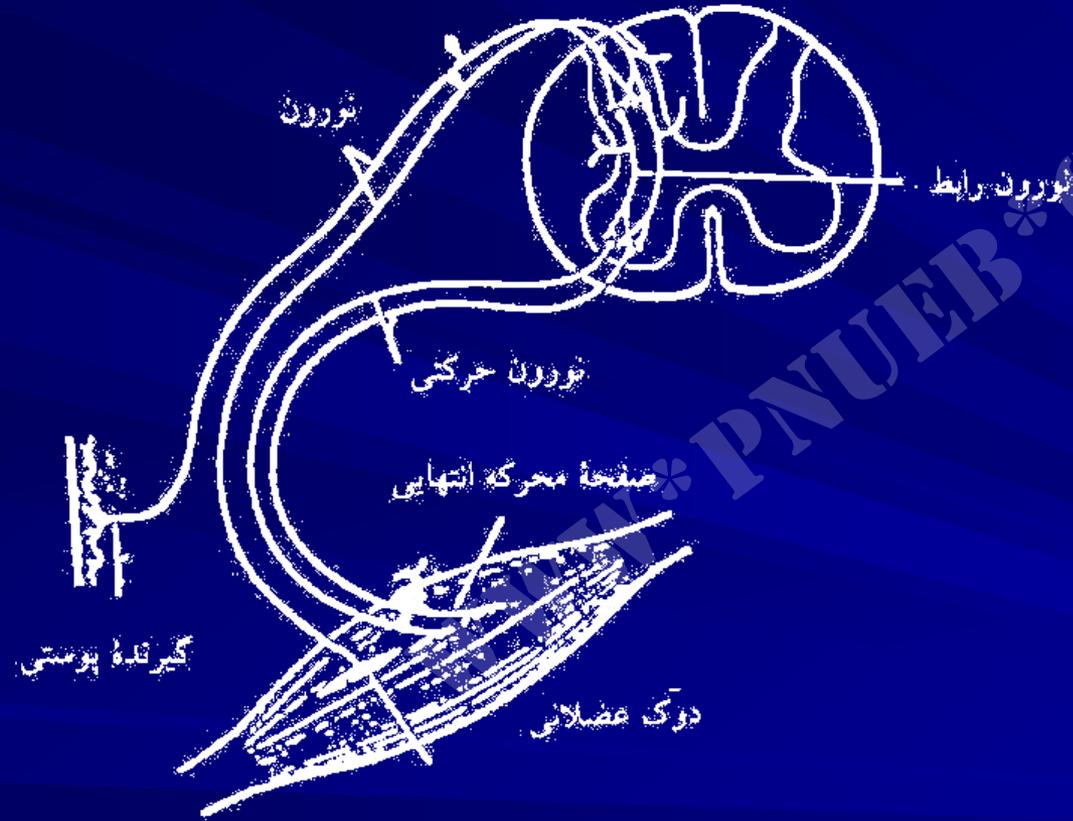
نخاع و اعصاب نخاعی. الف. موقعیت نخاع در ستون مهره‌ای. ب. اعصاب نخاعی. ب. قطعه‌ای از نخاع در برش عرضی

■ ماده سفید

■ ماده خاکستری

الف) شاخ‌های پیشین

ب) شاخ‌های پسین

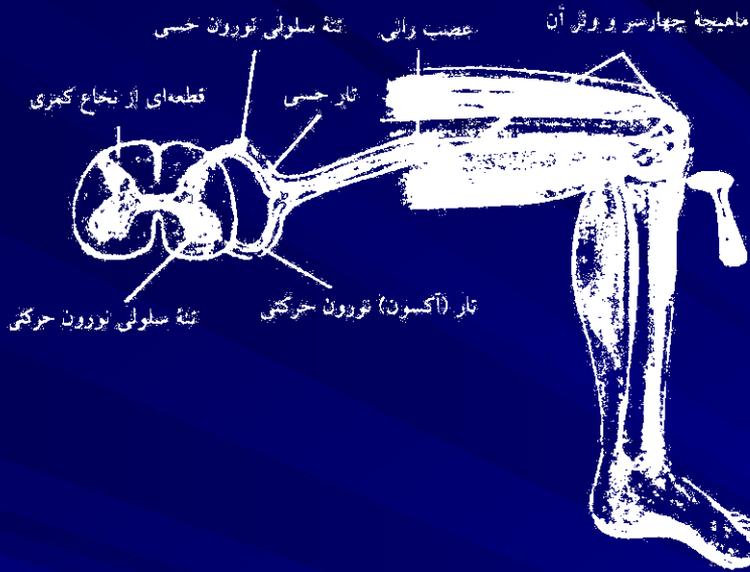
■ اعمال نخاع

■ بازتاب

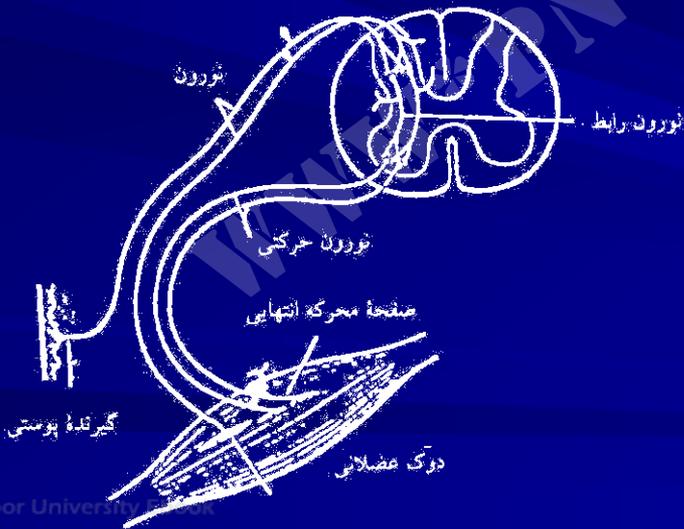
■ قوس بازتاب

قوس رفلکس ساده میان یک تورون حسی - یک تورون حرکتی و یک تورون رابط

قوس رفلکس ساده (رفلکس زانو)

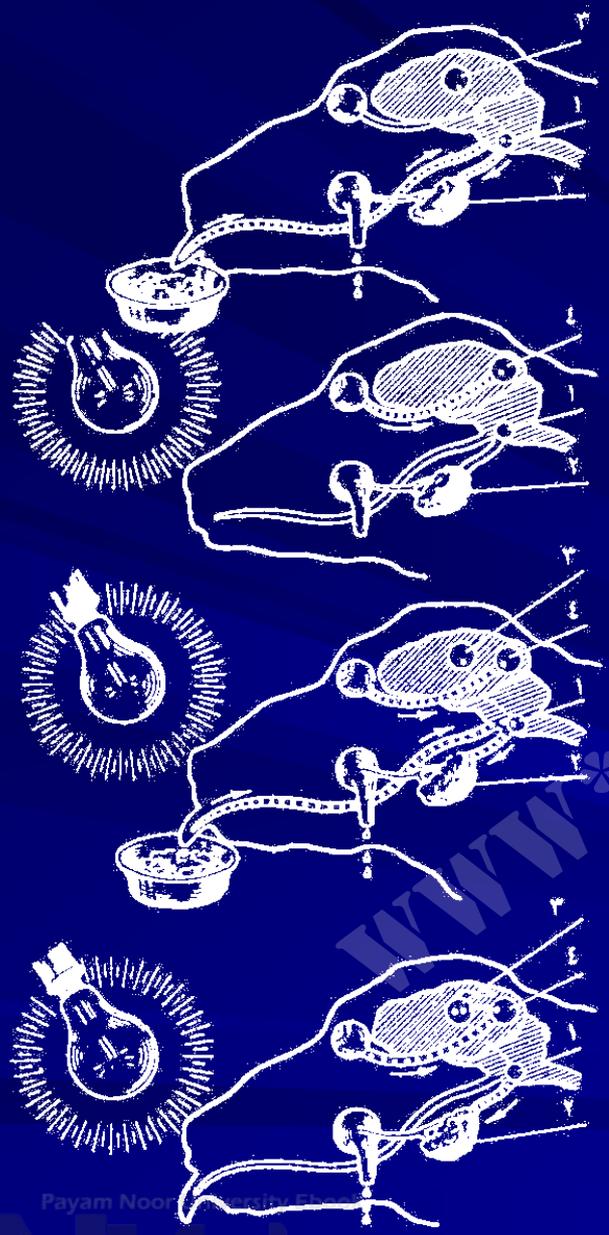
بازتاب تاکننده

بازتاب کششی

بازتاب تاکننده

بازتاب‌های شرطی

الف

ب

ج

د

نحوه به وجود آمدن رفلکس شرطی (۱- مرکز ترشح بزاق در پياز نخاع
 ۲- غده بزاقی ۳- کانون تحریک ترشح بزاق ۴- ایجاد کانون جدید ترشح بزاق در
 منطقه بینایی)

الف) رفلکس غیرشرطی بزاق: غذا (محرک غیرشرطی) باعث ترشح بزاق می‌شود
 ب) عمل محرک شرطی (نور چراغ) و ایجاد کانون تحریک در منطقه بینایی
 ج) تقویت محرک شرطی (نور) به وسیله محرک غیرشرطی (غذا)
 د) تشکیل رفلکس شرطی

فصل هفتم :

ساختار و فیزیولوژی مغز پسین و میانی

هدف کلی :

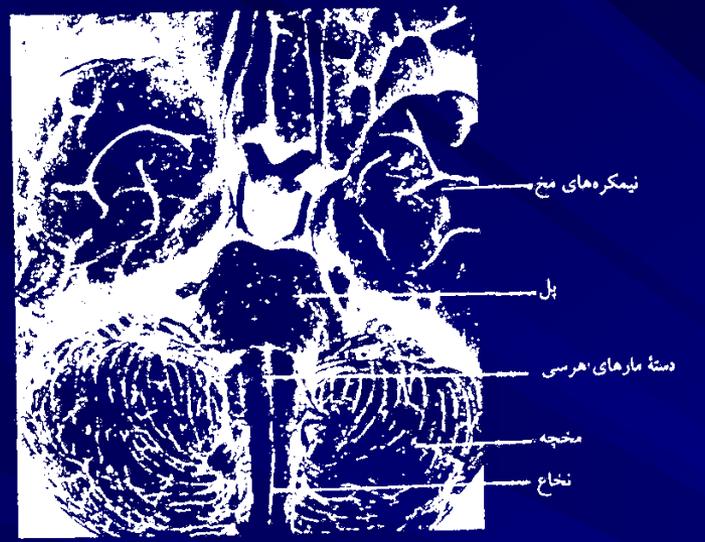
■ آشنایی با ساختار فیزیولوژی پیاژ نخاع ، پل مغزی ، مخچه ، پایه های مغزی و برجستگی های

چهارگانه

هدف‌های رفتاری :

- شناخت قسمت‌های مختلف مغز پسین و مغز میانی
- شناخت پل مغزی ، اعمال و ساختار آن
- درک ساختار و اعمال مخچه و پیامدهای ناشی از اختلال در مخچه
- درک ساختار پایه‌های مغزی ، برجستگی‌های 4 گانه و قسمت‌های مختلف مغز میانی

مقطع روبروی مغز و نخاع

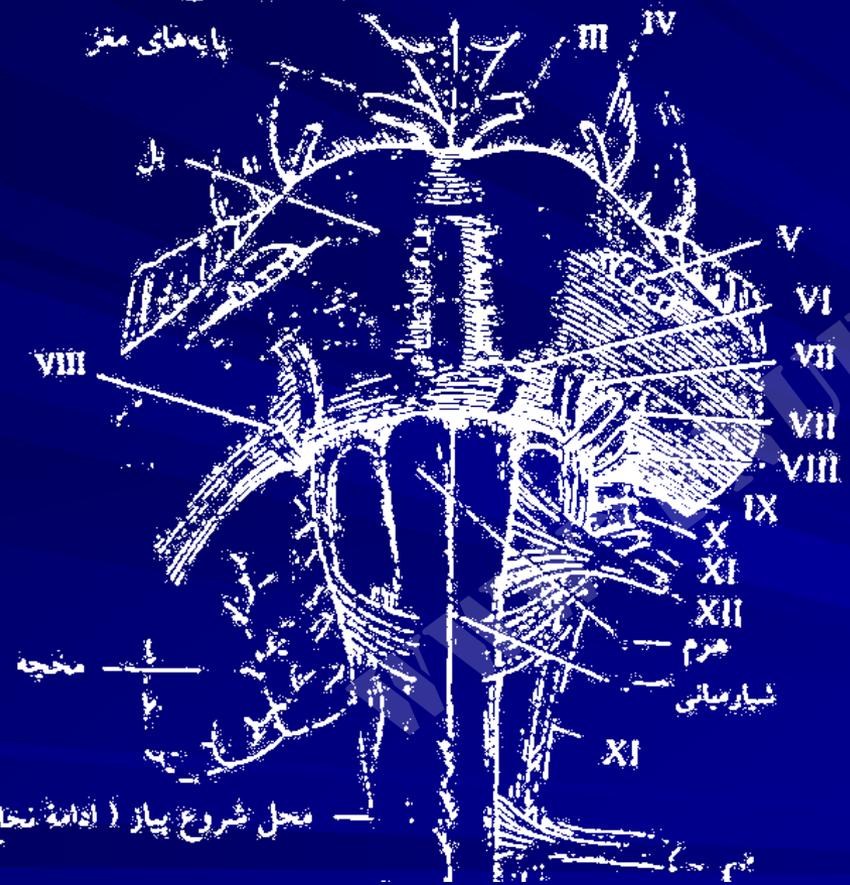
ساختار فیزیولوژیک پیاز نخاع

ساختمان داخلی پیاز نخاع

مقطعی از مغز و نخاع که سطح داخلی مخ را نشان می دهد

اعمال پیاز نخاع

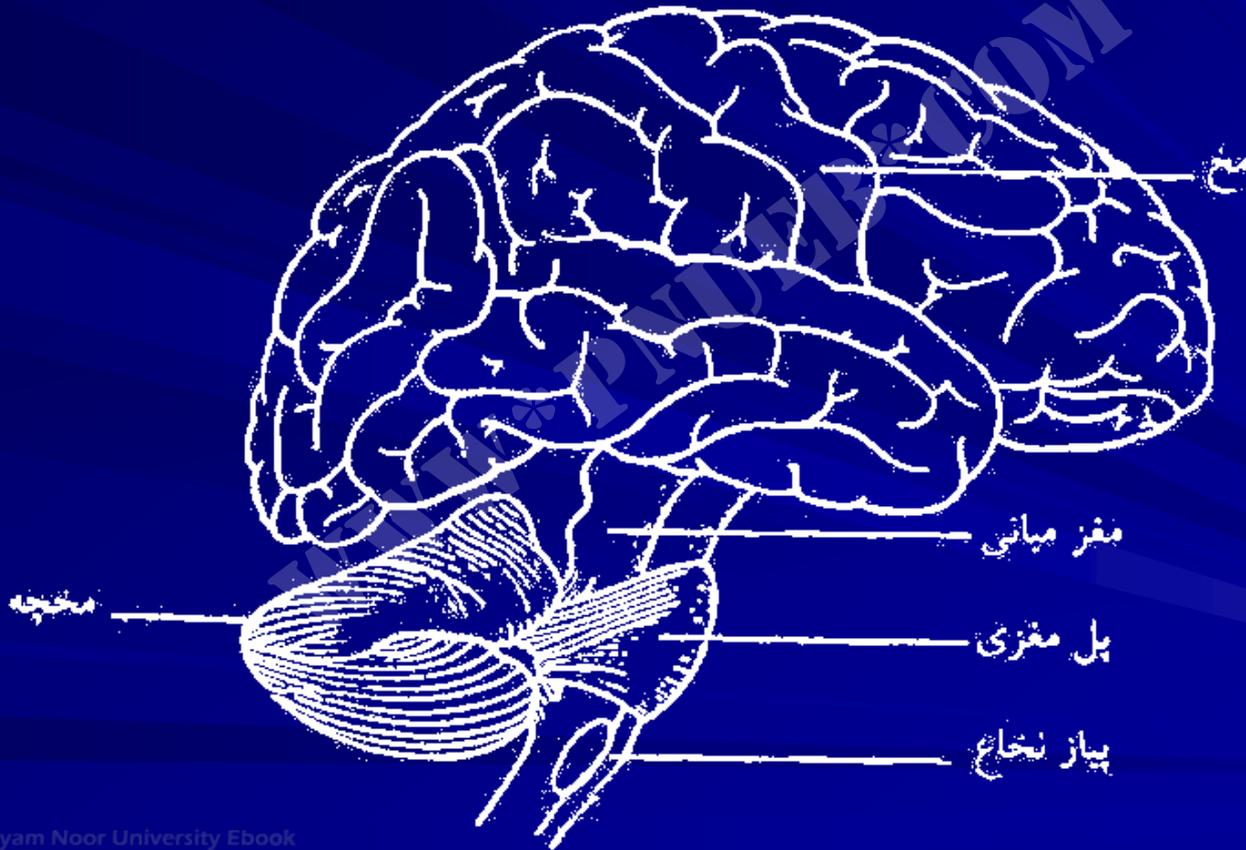
نمای شماتیک راه های هوایی در پیاز معج

پل مغزي :

اعمال پل مغزي

■ مخچه

■ شکل خارجی و ساختمان مخچه

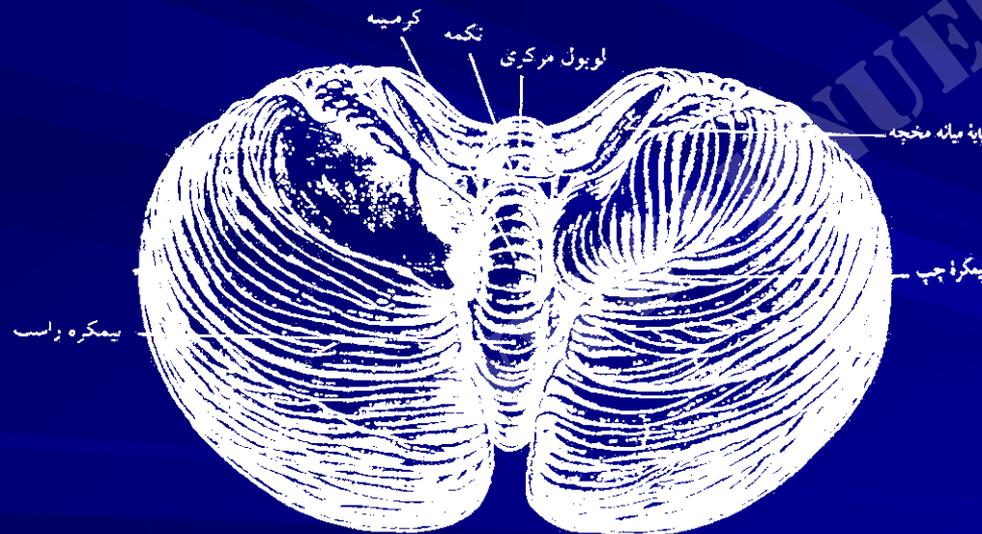
■ هسته‌های موجود درون ماده سفید مخچه

الف) هسته‌های دندان‌های

ب) هسته‌های لخته‌ای شکل

ج) هسته‌های کروی

د) هسته‌های شیروانی

ساختمان داخلی مخچه

برش مخچه و نمایش بدنکولها (پایه های) مخچه

Payam Nour University Ebook

ضعف عضلانی (هیپوتونی)

چند حالت افراد طبیعی و کسانی که به اختلال منحنی‌های دچارند.

۱. قدم زدن بیمار مبتلا به اختلال منحنی
۲. خم شدن انسان سالم به عقب
۳. خم شدن بیمار منحنی‌های به عقب (زانو تا نمی‌شود)
۴. برخاستن یک فرد طبیعی از حالت خوابیده
۵. برخاستن افراد مبتلا به اختلال منحنی

■ مغز میانی

1. پایه های مغزی

■ ماده سیاه یا جسم سیاه ، مهمترین اجزاء ماده خاکستری پایه های مغزی

2_ برجستگی های چهارگانه

■ الف) برجستگی های فوقانی (مرتبط با اعصاب بینایی)

■ ب) برجستگی های تحتانی (مرتبط با اعصاب شنوایی)

■ اعمال مغز میانی

فصل هشتم :

ساختمان و عملکرد مغز پیشین

■ هدف کلی :

■ آشنایی با ساختار و عملکرد تالاموس ، هیپوتالاموس ، مخ و قطعات آن ، مناطق حسی و

حرکتی و ارتباطی مخ ، مراکز تکلم و اختلالات آن ، ویژگی‌های قشر مخ ، ارتباط قشر مخ با

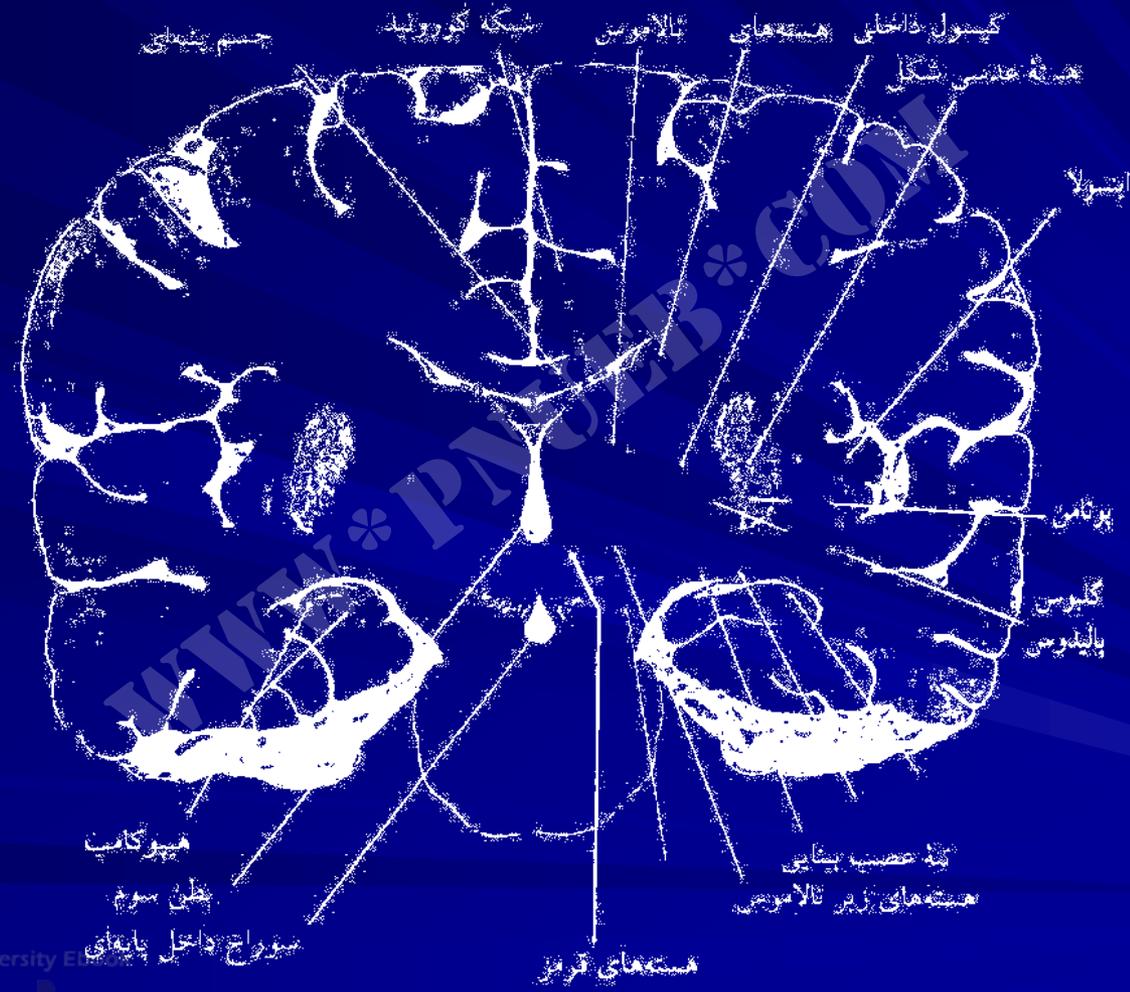
مراکز دیگر و اعمال نباتی و درون ریز هیپوتالاموس

هدف‌های رفتاری

- شناخت قسمت‌های مختلف دیانسفال ، ساختار تالاموس و هیپوتالاموس و عملکرد آن
- شناخت مخ ، سطوح ، لوب‌ها و شیارها و مراکز مختلف مخ
- درک ارتباط هیپوتالاموس با دستگاه لیمبیک
- شرح اعمال نباتی و درون ریز هیپوتالاموس

ساختار و فیزیولوژی مغز واسطه‌ای

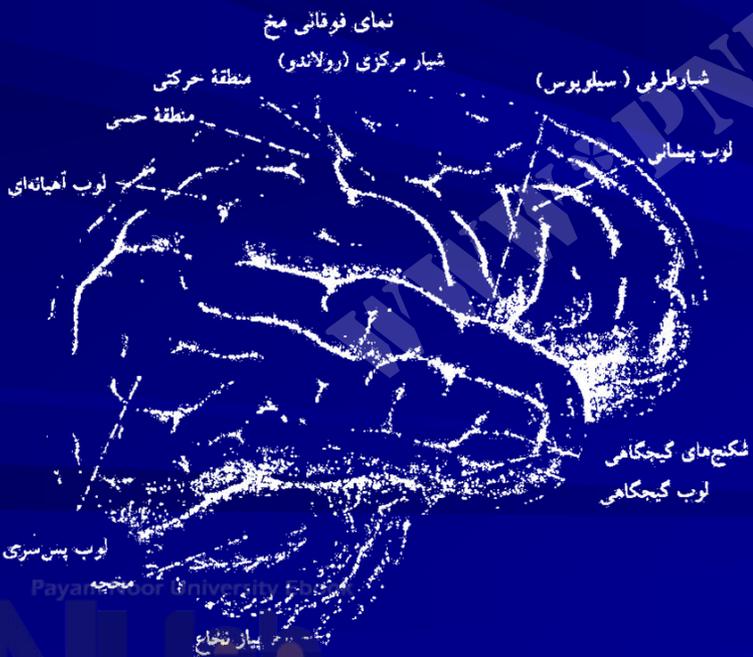

■ ساختار و عملکرد تالاموس

■ ساختار و عملکرد هیپوتالاموس

■ ساختمان و فیزیولوژی مغز

■ ساختمان مخ:

الف) سطح خارجی

ب) سطح داخلی

ج) سطح زیرین

■ لوب‌ها و شیارهای مخ :

1. شیار طرفی یا شیار سیلویوس

2. شیار مرکزی یا شیار رولاندو

3. شیار زیر پیشانی یا شیار سینگولی

4. شیار کالکارین

5. شیار جانبی

■ قطعات مهم نیمکره های مخ

1. قطعه پیشانی

2. قطعه آهیانه ای

3. قطعه گیجگاهی

4. قطعه پس سری

قشر مخ در نمای جانبی مغز: برش سهمی سر (در این برش برای نشان دادن لوبها و شیارهای مغز به مغز ، برش داده نشده است).

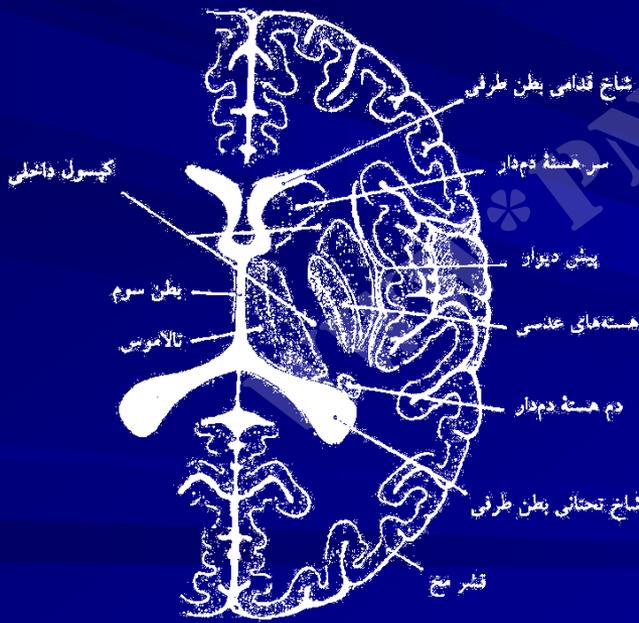
■ ساختمان داخلی مخ :

■ ماده سفید

■ ماده خاکستری مخ :

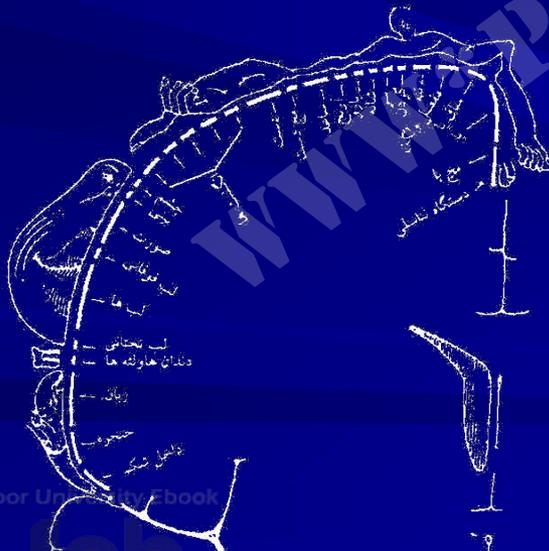
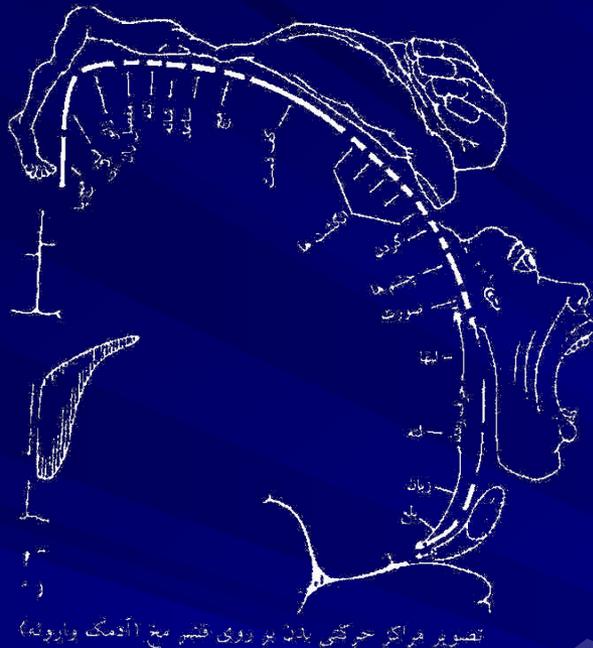
الف) قشر مخ

ب) هسته‌های قاعده‌ای

Payam Noor University Ebook (ب)

هسته‌های قاعده‌ای الف-در برش طولی ب-در برش عرضی

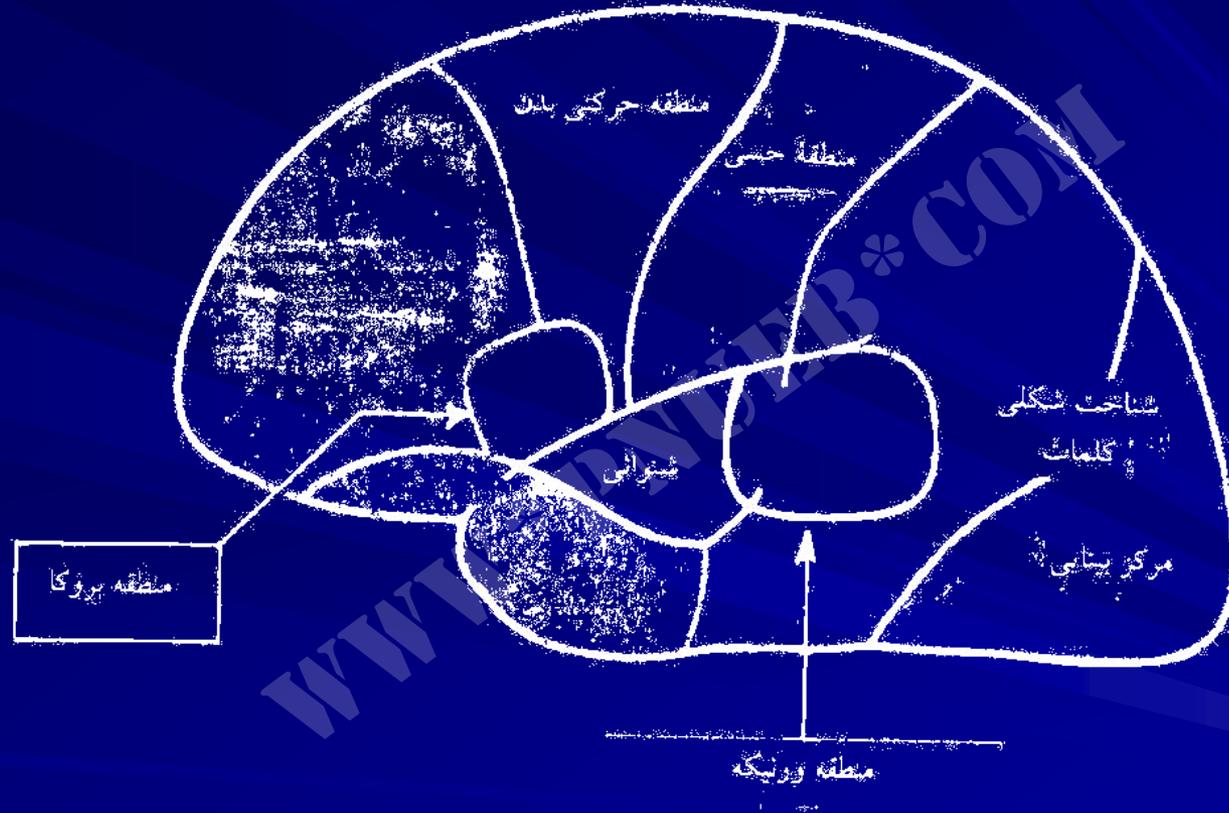
■ مناطق ویژه قشر مخ :

1. منطقه حرکتی و مراکز حرکات ارادی

بدن

2. مناطق حسی و مراکز حس ها

3. مناطق ارتباطی قشر مخ و اعمال آن

نقشه نواحی خاص عملکردی در قشر مخ - بویژه نواحی ورنیکه و بروکا جهت درک کلام و تولید کلمات که در حدود ۹۵٪ از کل افراد در بهنجاریه جنس واقعند

■ اعمال فكري مغز يادگيري و حافظه

■ تشریح فیزیولوژیک قشر مخ :

الف) سلول های گرانولر (ستاره ای)

ب) سلول های دوکی شکل و هرمی شکل

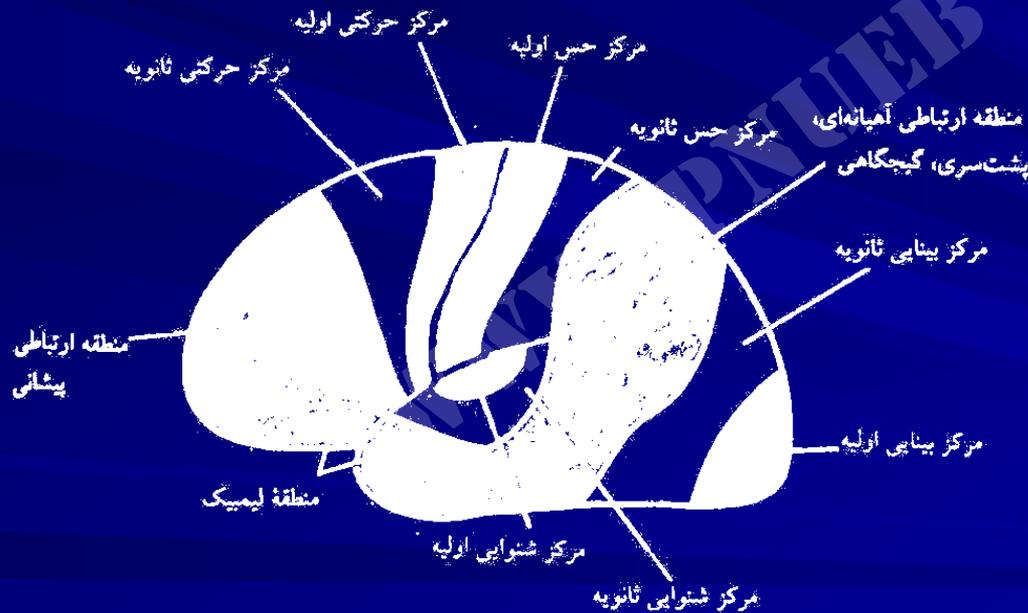
■ ارتباط عملکردی قشر مخ با تالاموس و سایر مراکز پایینی

■ نواحی ارتباطی :

الف) ناحیه ارتباط آهیانه‌ای . پس سری گیجگاهی

ب) ناحیه ارتباطی پره فرونتال

ج) ناحیه ارتباطی لیمبیک

موقعیت نواحی ارتباطی عمده در قشر مخ که بصورت مناطقی کمرنگ در مجاورت نواحی اولیه و ثانویه حرکتی و حسی نشان داده شده‌اند.

■ اعمال ناحیه ارتباطی آهیانه‌ای . پس سری گیجگاهی :

الف) تحلیل مختصات فضایی بدن

ب) ناحیه درک کلام

ج) ناحیه شروع پردازش کلام (خواندن)

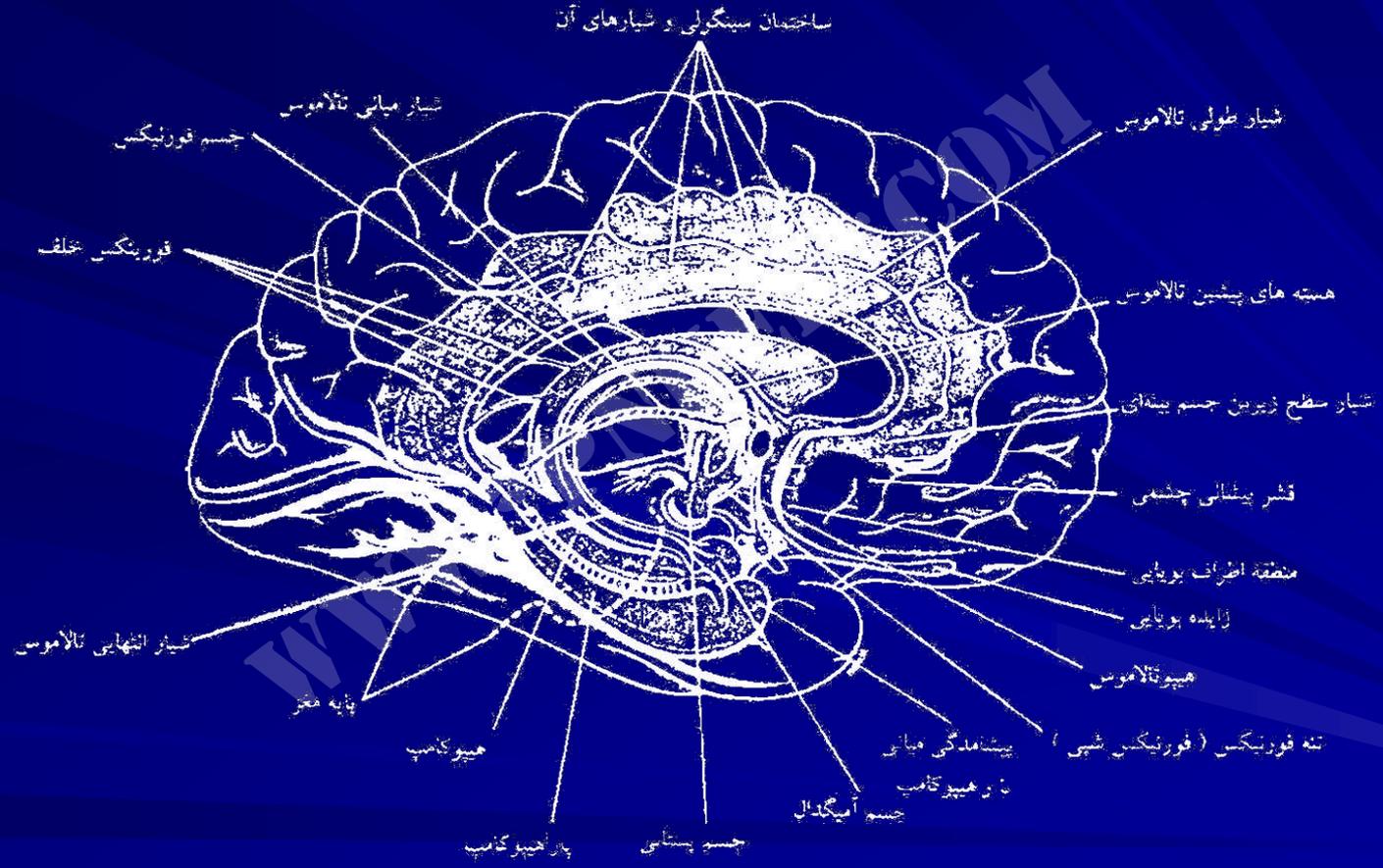
د) ناحیه نامیدن اشیاء

ه) ناحیه ارتباطی پره فرونتال

و) ناحیه ارتباطی لیمبیک یا دستگاه لیمبیک

تشریح عملکردی دستگاه لیمبیک و موقعیت کلیدی هیپوتالاموس

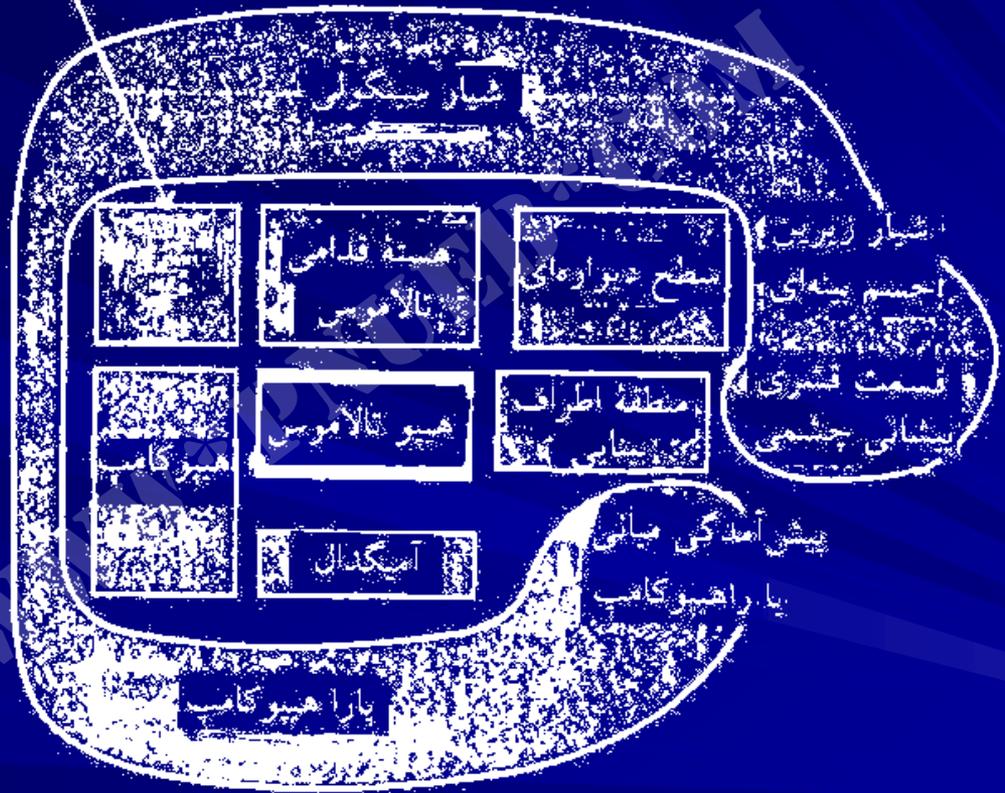
تشریح دستگاه لیمبیک که با نواحی رنگی در شکل نشان داده شده اند.

هیپوتالاموس ، مرکز اصلی کنترل دستگاه لیمبیک

محل گانگلیون‌های قاعده‌ای مغز

■ اعمال نباتي و درون ريز هيپوتالاموس :

1. تنظيم قلبي .عروقي

2. تنظيم دماي بدن

3. تنظيم آب بدن

4. تنظيم انقباضات رحم و تخليه شير از پستان ها

5. تنظيم گوارشي و تغذيه

فصل نهم :

سایر اعمال مغز

هدف کلی :

■ آشنایی با اعمال رفتاری هیپوتالاموس و ساختمان‌های لیمبیک ، خواب ، انواع و

علل خواب ، صرع و انواع آن ، افسردگی ، اسکیزوفرنی و آلزایمر

هدف‌های رفتاری :

- شرح برخی از اثرات رفتاری تحریک هیپوتالاموس
- درک اهمیت پاداش و تنبیه و مراکز آن در مغز انسان
- توضیح اعمال هیپوکامپ ، آمیگدال و جایگاه آن در مغز انسان
- درک مفهوم خواب ، انواع و علل و اثرات فیزیولوژیک آن
- توضیح مفهوم صرع ، افسردگی و علل آن
- آشنایی با دو بیماری اسکیزوفرنی و آلزایمر

■ اعمال رفتاري هیپوتالاموس و ساختمان های لیمبیک

■ اثرات ناشی از ضایعات هیپوتالاموس

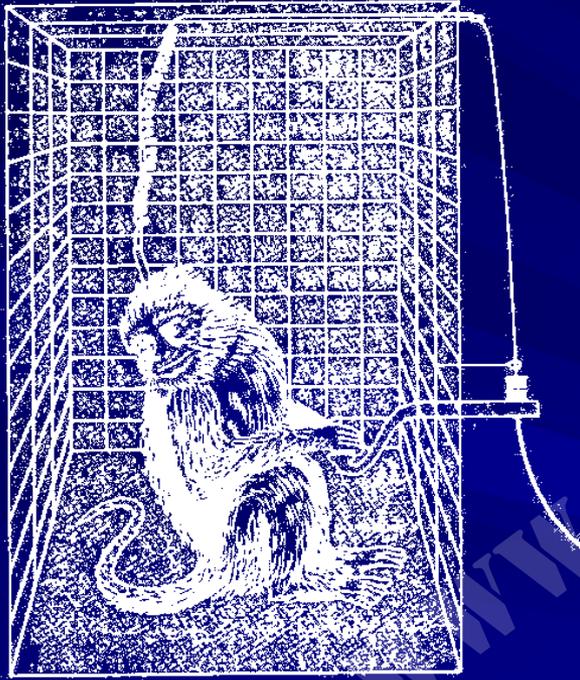
■ خشم و ارتباط آن با مراکز تنبیه

■ اعمال سایر قسمت های دستگاه لیمبیک

■ 1. اعمال هیپوکامپ

■ نقش هیپوکامپ در یادگیری (برداشت هیپوکامپ های دو

طرف . ناتوانی در یادگیری)

روشن تعیین محل مراکز پاداش و تنبیه در مغز میمون

2. اعمال آمیگدال

■ تحريك آمیگدال مي تواند تقريباً تمام اثراتي را كه با تحريك هيپوتالاموس برانگيخته مي شوند ، برانگيزد.

■ ساير اعمال مغز :

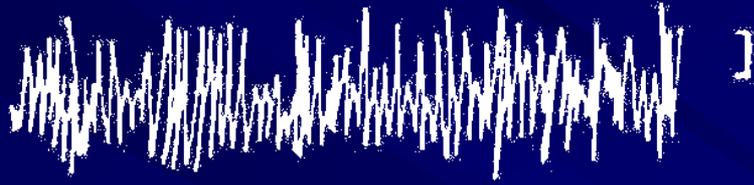
الف) خواب :

1. خواب موج آهسته

2. خواب REM (خواب متناقض يا خواب ناهمزمان)

■ علل احتمالي خواب

■ اثرات فيزيولوژيكي خواب

100 μ V

صرع بزرگ

50 μ V

صرع کوچک

50 μ V

صرع روانی حرکتی

EEG در انواع مختلف صرع

ب) صرع (یا غش)

انواع صرع ؛

1. صرع بزرگ

2. صرع کوچک

3. صرع کانونی

افسردگی

اسکیزوفرنی (جنون جوانی)

آلزایمر

فصل دهم :

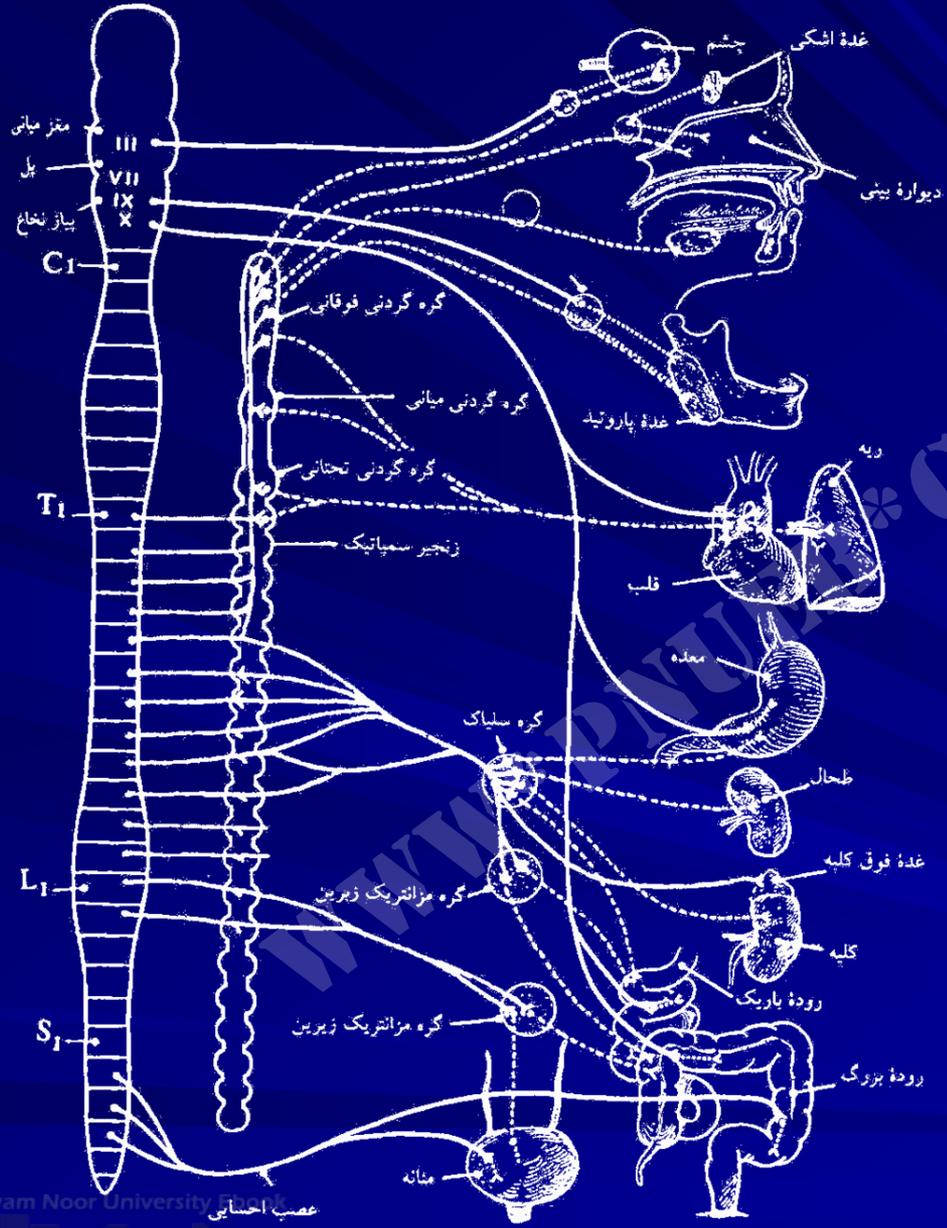
دستگاه عصبی خودکار

هدف کلی :

■ آشنایی با ساختار عصبی خودکار (سمپاتیک و پاراسمپاتیک) ، اثرات دستگاه عصبی خودکار و فعالیت سمپاتیک و پاراسمپاتیک در مقابله با استرس.

هدف‌های رفتاری :

- شناخت ساختار، اعمال و فیزیولوژی سیستم عصبی خودکار
- شرح فعالیت سیستم عصبی خودکار در مقابله با استرس
- شناخت محل خروج اعصاب خودکار و ورود آنها در گره‌ها و اندام‌ها

ساختار دستگاه

عصبی خودکار

■ سازمان اعصاب سمپاتیک

■ ساختار دستگاه عصبی پاراسمپاتیک

■ نورون های پیش گرهي و پس گرهي دستگاه پاراسمپاتیک

■ اختصاصات فعالیت شیمیایی دستگاه سمپاتیک و پاراسمپاتیک

■ سنتز استیل کولین و مدت عمل آن

■ سنتز نوراپی نفرین و مدت عمل آن

■ تقسیم‌بندی شیمیایی دستگاه عصبی خودکار :

1. نورون‌های کولینرژیک

2. نورون‌های نورآدرنرژیک

■ گیرنده‌ها در دستگاه عصبی خودکار :

1. گیرنده‌های استیل کولینی . یا گیرنده‌های موسکارینی و نیکوتینی

2. گیرنده‌های آدرنرژیک . گیرنده‌های آلفا و بتا

■ اثرات دستگاه عصبی خودکار

مقایسه اثرات تحریک سیستمهای سمپاتیگ و پاراسمپاتیگ

تحریک پاراسمپاتیگ	تحریک سمپاتیگ	اقدام
تنگ شدن مردمک	گشاد شدن مردمک	مردمک چشم
ترشح فراوان	ترشح اندک	غدد اشکی
بی اثر	تعمیق فراوان	غدد عرق
کاهش ضربان	افزایش ضربان	قلب
تنگ شدن	گشاد شدن	بازوهای ریوی
بی اثر	کاهش تولید ادرار	کلیهها
بی اثر	افزایش	متابولیسم بازال
انقباض	انبساط	مثانه و مجاری صفراوی

■ تونوس سمپاتيك و پاراسمپاتيك

■ تونوس ناشي از ترشح نوراپي نفرين و اپي نفرين توسط غده فوق كليہ

■ فعاليت دستگاه عصبي سمپاتيك و پاراسمپاتيك با مقابله با استرس

WWW*PNUED*COM

فصل یازدهم :

کلیات دستگاه غدد ترشحي داخلي

هدف کلي :

■ آشنایی با وظایف عمومي دستگاه غدد ترشحي ، ساختمان بافت غدهاي ، انواع غدههاي ترشحي ، ساختمان بیوشیمیایی هورمون ها ، مکانیزم تولید و ذخیره هورمون ها ، مکانیسم فعال شدن و عمل هورمون ها و کلیاتی راجع به غدد داخلي و هورمون هاي آنها .

هدف‌های رفتاری :

- آشنایی با وظایف عمومی دستگاه غدد ترشحي داخلي ساختمان و انواع آن
- شناخت هورمون ، ساختار و وظایف آن
- شرح چگونگی اندازه‌گیری غلظت هورمون‌ها در خون

کلیات دستگاه غدد ترشحي داخلي

هدف کلي :

آشنایی با وظایف عمومي دستگاه غدد ترشحي ، ساختمان بافت غده‌هاي ، انواع غده‌هاي ترشحي ، ساختمان شیمیایی هورمون‌ها ، مکانیزم تولید و ذخیره هورمون‌ها ، مکانیسم فعال شدن و عمل هورمون‌ها و کلیاتی راجع به غدد داخلي و هورمون‌هاي آنها.

هدف‌های رفتاری :

- شرح وظایف عمومی دستگاه غدد ترشحي داخلي
- شناخت ساختار بافت غده‌اي ، انواع غدد ترشحي و وظایف آنها
- تعريف هورمون ، چگونگی تولید و ترشح آن
- تعیین غلظت هورمون‌ها در خون و چگونگی کنترل ترشح آن
- درك مکانیسم فعال شدن در عمل هورمون‌ها

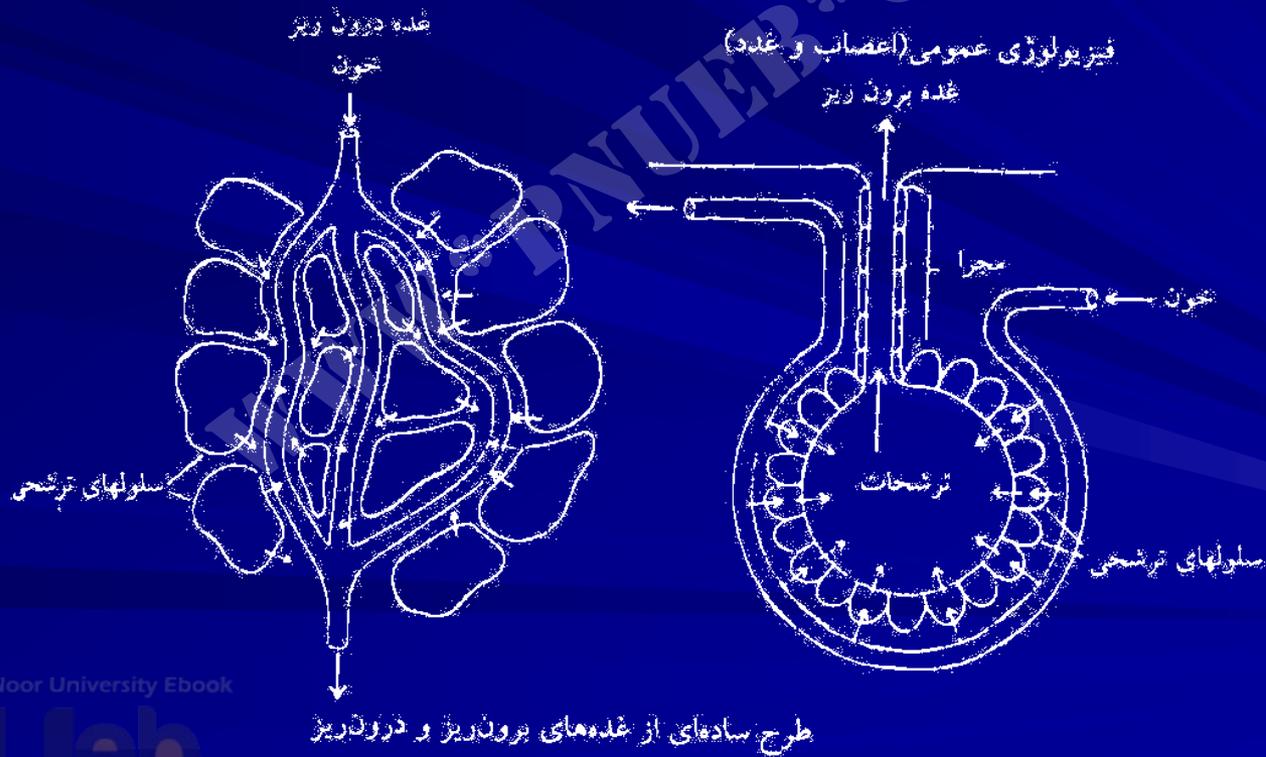
■ وظایف عمومی دستگاه آندوکراین :

1. برقراری حالت پایدار (هومئوستازیس)
2. ایجاد هماهنگی بین اعمال بخش‌های مختلف بدن در برابر تغییرات درونی و بیرونی
3. کنترل و تنظیم اعمال زیستی مختلف نظیر تولید انرژی ، تولید مثل ، رشد و ...

انواع غدد ترشحي :

1. غده‌هاي ترشحي خارجي (بيرون ريز)

2. غده‌هاي ترشحي داخلي (درون ريز)

■ تعریف هورمون

■ طرح کلی دستگاه غدد درون ریز

■ ساختمان شیمیایی هورمون ها :

1. هورمون های استروئیدی

2. هورمون های اسید آمینه تیروزین

3. پروتئین ها یا پپتیدها

■ مکانیسم های تولید و ذخیره هورمون ها

■ چگونگی شروع ترشح هورمون ها و مدت عمل آنها

■ غلظت هورمون‌ها در گردش خون

■ چگونگی کنترل ترشح هورمون‌ها

■ مکانیسم فعال شدن هورمون‌ها :

■ هورمون‌ها دارای رسپتورهایی در سطح سلولند. مکان‌های متفاوت رسپتورها به شرح زیر است :

1. در غشاء یا روی سطح غشایی سلولی

2. در سیتوپلاسم سلول

3. در هسته سلول

■ تنظیم تعداد رسپتورها

■ مکانیسم عمل هورمون ها :

1. تغییر نفوذپذیری غشاء

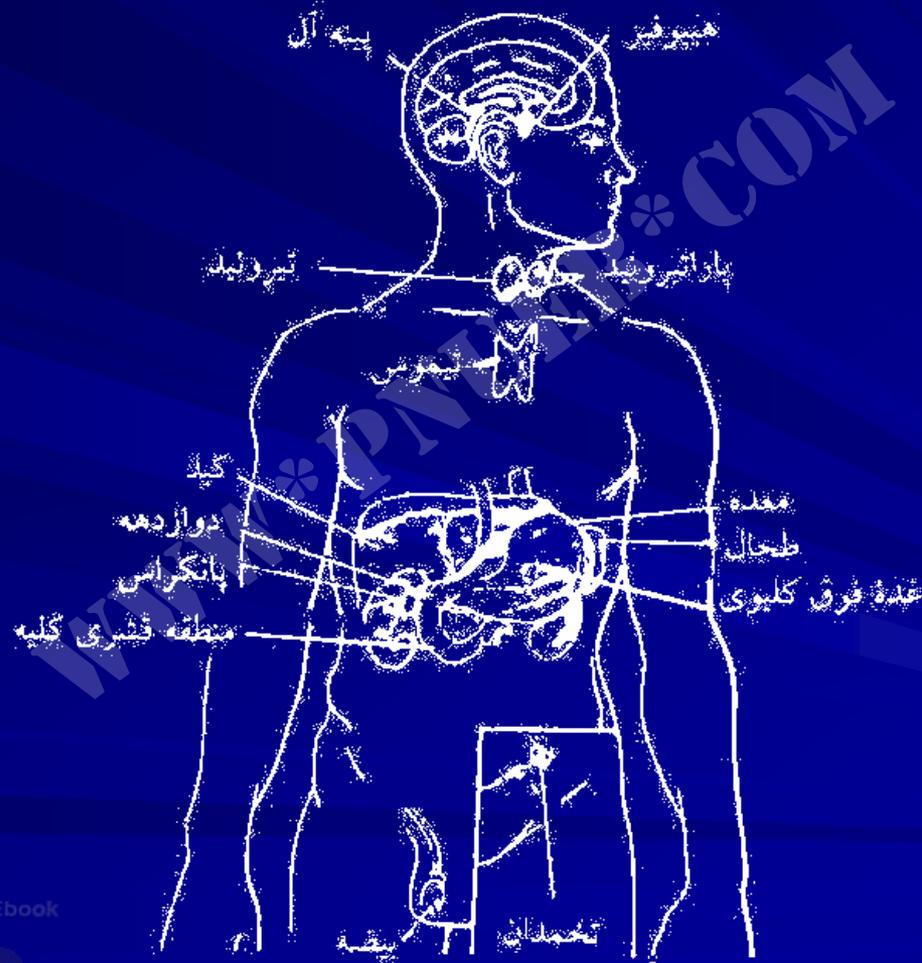
2. فعال شدن آنزیم های داخل سلولی

3. فعال شدن ژن ها

■ اندازه گیری غلظت هورمون ها در خون

نظر کلی بر غدد آندروکراین و هورمون های آنها

■ هورمون های هیپوفیز پیشین :

1. هورمون رشد (GH)
2. آدرنوکورتیکوتروپین (ACTH)
3. هورمون محرك تیروئید (TSH)
4. هورمون محرك فولیکولي (FSH)
5. هورمون های لوتینی (LH)
6. پرولاکتین

■ هورمون های هیپوفیز پسین :

1. هورمون ضد ادراری ADH

2. اکسی توسین

■ هورمون های قسمت قشری فوق کلیه :

1. کورتیزول

2. آلدوسترون

■ غده تیروئید و هورمون های آن :

1. تیروکسین و تری یدوتیرونین

2. کلسی تونین

■ جزایر لانگرهانس غده پانکراس :

1. انسولین

2. گلوکاگن

■ تخمدان ها :

1. استروژن

2. پروژسترون

■ بیضه ها :

1. تستوسترون

■ غده پاراتیروئید :

1. پاراتورمون :

الف) کنترل جذب کلسیم از روده ها

ب) کنترل دفع کلسیم توسط کلیه ها

ج) کنترل آزاد شدن کلسیم از استخوان

■ جفت :

1. گونادوتروپین کوریونیک انسانی (HCG)

2. استروژن ها

3. پروژسترون

4. سوماتوتروپین انسانی

■ اختلال در ترشح هورمون ها

1. اختلالات ناشی از زیادی هورمون ها

2. اختلالات ناشی از کمبود هورمون ها

فصل دوازدهم :

ساختمان غده هیپوفیز و هورمون های آن

هدف کلی :

- آشنایی با هیپوفیز پیشین و پسین و بافت شناسی آنها ، کنترل ترشح هیپوفیز توسط هیپوتالاموس ، هورمون های هیپوتالاموسی ، هورمون رشد ، اختلالات هورمون رشد ، هورمون های اکسی توسین و آنتی دیورتیک

هدف‌های رفتاری :

■ شرح منشأ ، بافت‌شناسی ، اعمال و مکانیزم‌های کنترل ترشحي هیپوفیز پیشین و پسین

■ توضیح عملکرد هورمون‌های مهارکننده و آزادکننده هیپوتالاموس ، هورمون رشد ، اکسی توسین و آنتی دیورتیک و تأثیر آن بر هومئوستازیس

■ بافت شناسي غده هيپوفيز پيشين :

■ سلول هاي ترشح کننده هورمون هاي هيپوفيز پيشين :

1. سلول هاي سوماتوتروپ . hGH

2. سلول هاي کورتیکوتروپ . ACTH

3. سلول هاي تیروتروپ . TSH

4. سلول هاي گنادوتروپ . LH , FSH

5. سلول هاي لاکتوتروپ . PRH

■ کنترل ترشح هیپوفیز توسط هیپوتالاموس

■ هورمون‌های آزاد کننده و مهارکننده هیپوتالاموسی :

1. هورمون آزاد کننده هورمون محرك تيروئيد (TRH)

2. هورمون مهارکننده رشد GHRH

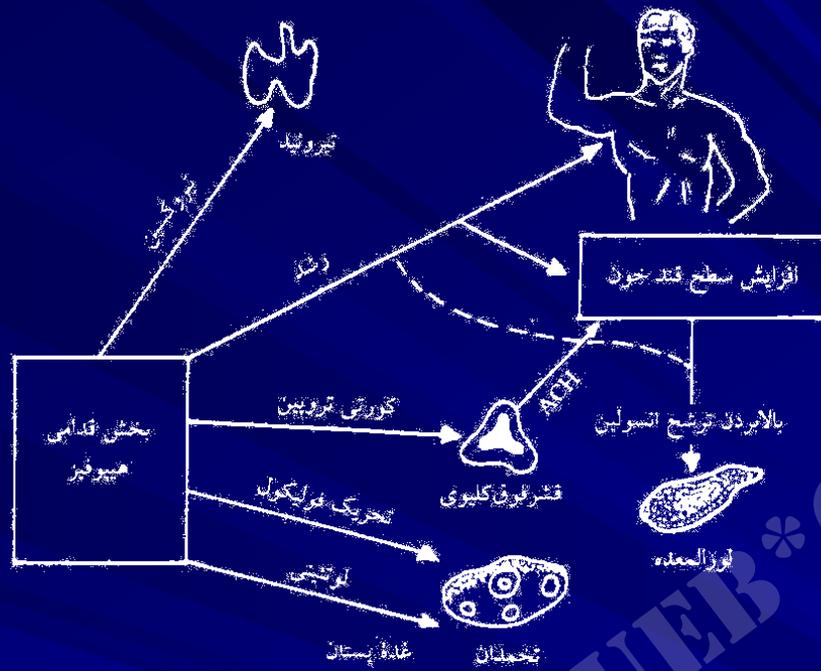
3. هورمون مهارکننده هورمون رشد GHIH

4. هورمون آزاد کننده کورتیکوتروپین CRH

5. هورمون آزادکننده گونادوتروپین GRH

6. فاکتور مهارکننده پرولاکتین P.I.F

هورمون رشد G.H :

اعمال متابولیک هورمونهای هیپوفیز قدامی

اثرات متابولیک هورمون رشد :

- الف) افزایش سرعت ساخت پروتئین در تمام سلول های بدن
- ب) افزایش آزادسازی یا بسیج اسیدهای چرب از بافت های چربی بدن برای تولید انرژی
- ج) کاهش میزان مصرف گلوکز در سراسر بدن

تنظیم ترشح هورمون رشد :

GHRH .

GHIH .

■ اختلافات ترشح هورمون رشد :

الف) کوتولگی (دورانیسم)

ب) غول پیکری یا ژیگانتیسم

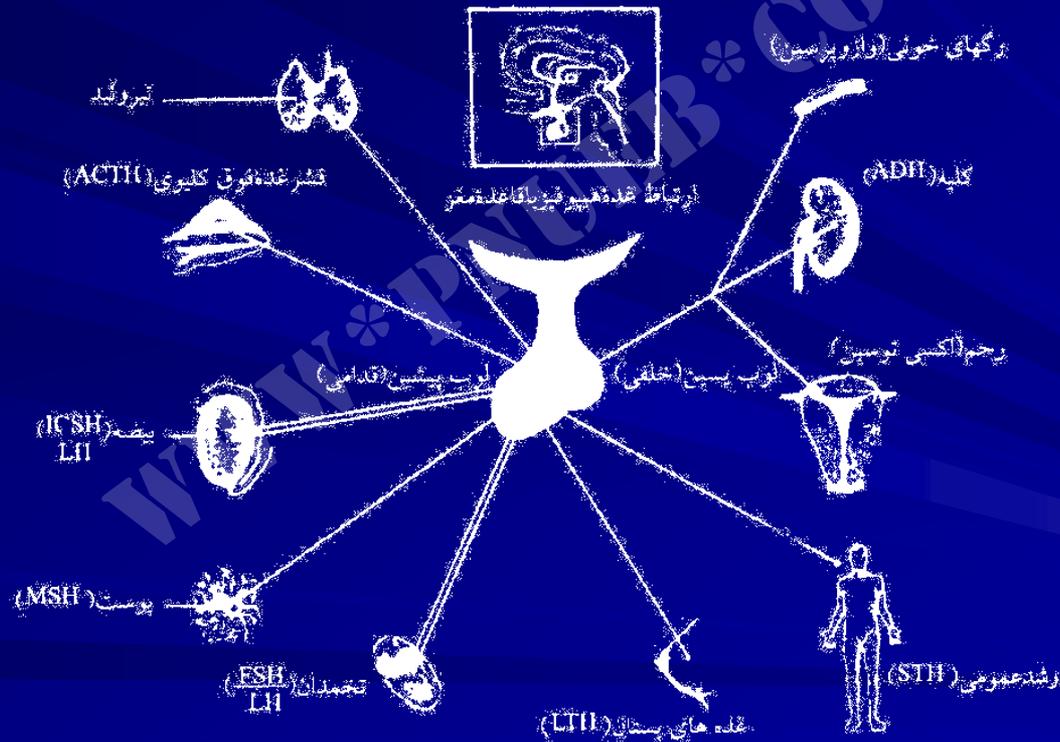

ج) آکرومگالی

هیپوفیز پسین (نوروهیپوفیز)

1. هورمون اکسی توسین

2. هورمون آنتی دیورتیک

کارهای عمده غده هیپوفیز

فصل سیزدهم :

ساختمان تیروئید و هورمون های آن

هدف کلی :

■ آشنایی با تیروئید ، هورمون ها و اختلالات ناشی از کم کاری و پرکاری تیروئید و

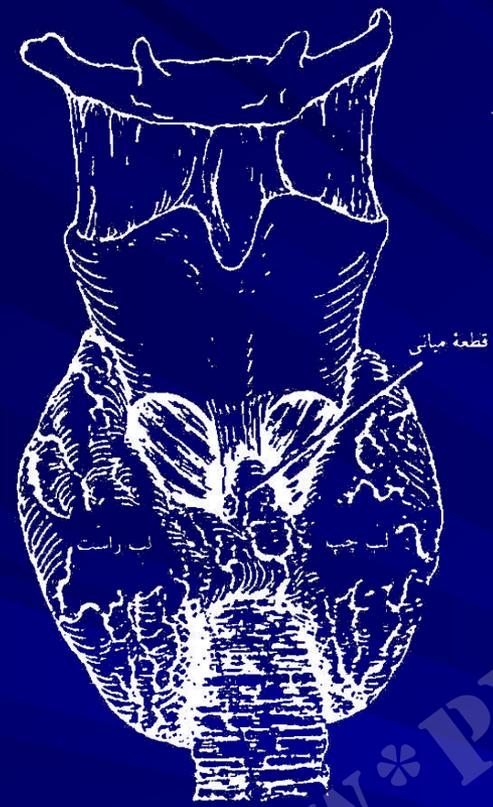
شناخت کرتنیسم

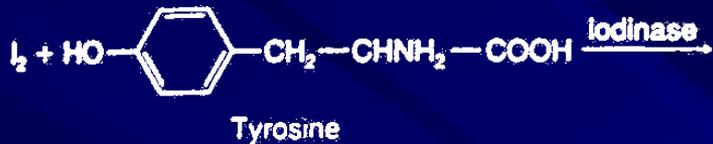
هدف‌های رفتاری :

■ شناخت محل و عملکرد هورمون‌های تیروئید ، نقش ید در تولید این هورمون‌ها ،
چگونگی تنظیم ترشح این هورمون‌ها و تأثیر آن بر روی رشد.

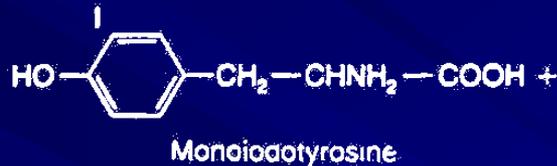

محل و ساختار غده تیروئید

نقش ید در تولید هورمون های تیروئید

چگونگی تشکیل هورمون های تیروئید

مراحل شیمیایی تشکیل تیروکسین و تری یدوتیرونین را نشان می دهد

■ آزاد شدن تیروکسین و تری یدوتیرونین از غده تیروئید

■ مقدار ترشح روزانه تیروکسین و تری یدوتیرونین

■ انتقال تیروکسین و تری یدوتیرونین به بافت‌ها

■ تنظیم ترشح هورمون‌های تیروئید :

1. تنظیم ترشح (TSH) توسط هیپوتالاموس

2. نقش خودتنظیمی منفی در تنظیم ترشح هورمون‌های تیروئید

■ اعمال هورمون های تیروئیدی

■ تأثیر هورمون های تیروئیدی بر روی رشد

■ هورمون های تیروئیدی در مغز

■ اثرات هورمون های تیروئیدی بر رشد مغز

■ مکانیسم اثر هورمون های تیروئیدی در کنترل رشد مغز

■ بیماری های تیروئید :

1. پرکاری تیروئید (هیپریتروئیدیسم)

2. آدنوم تیروئید :

3. اگزوفتالمی ■

4. کم کاری غده تیروئید ■

(هیپوتیروئیدیسم)

الف) میکسدم

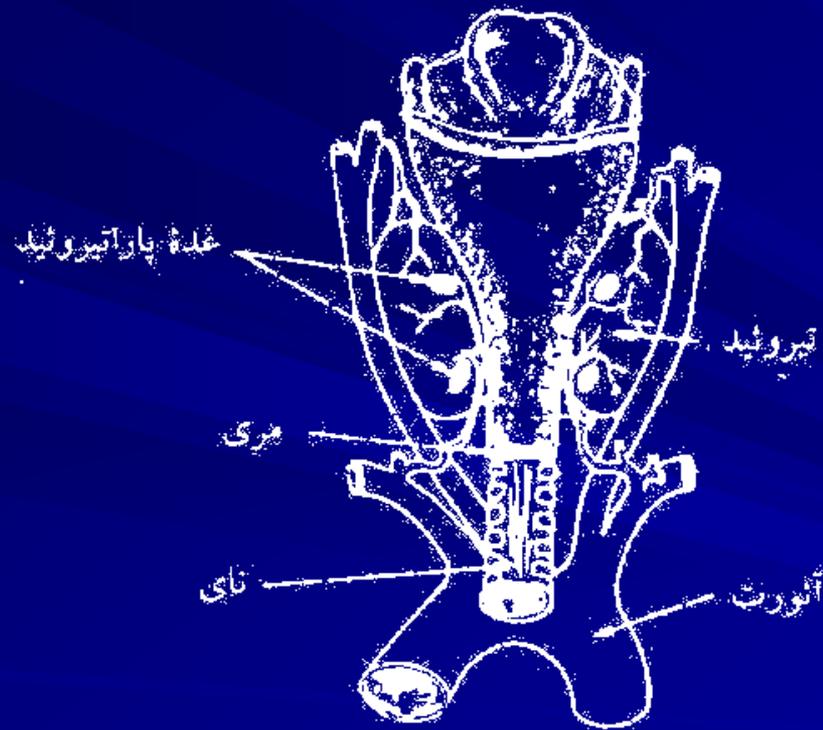
ب) کرتینیسم

■ غده‌های پاراتیروئید

■ عملکرد

■ متابولیسم کلسیم

وضعیت قرار گرفتن غده‌های پاراتیروئید را نسبت به تیروئید نشان می‌دهد.

Payam Noor University Ebook

■ اعمال کلسیم در بدن :

الف) شرکت در ساختمان استخوانها

ب) انعقاد خون

ج) تأمین نفوذپذیری عادی غشای یاخته‌ها

د) تأمین قابلیت تحریک پذیری عصبی - ماهیچه‌ای

■ اختلالات غدد پاراتیروئید :

الف) کم کاری پاراتیروئید

ب) پرکاری پاراتیروئید

■ کلسی تونین

فصل چهاردهم

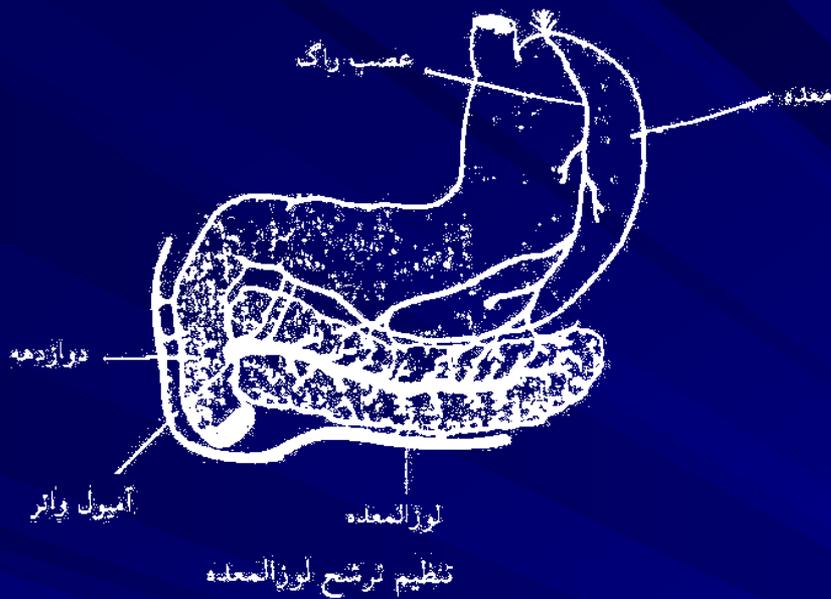
غده پانکراس و هورمون های آن

هدف کلی :

■ آشنایی با غده پانکراس ، هورمون ها و نقش آنها در بدن

هدف‌های رفتاری

■ شرح محل ، ساختار و عملکرد پانکراس ، هورمون‌های آن و اثرات ناشی از اختلالات هورمونی این غده.

■ موقعیت و ساختار لوزالمعدة :

■ انسولین و اثرات آن :

(الف) افزایش نفوذپذیری غشای سلول‌های بدن نسبت به ورود گلوکز (خصوصاً در سلول‌های ماهیچه)

(ب) افزایش سنتز گلوکز به گلیکوژن و ذخیره آن در کبد و عضلات

(ج) تبدیل گلوکز به اسیدهای چرب و تشدید سنتز چربی‌ها

(د) تشدید سنتز پروتئین‌ها از طریق راندن اسیدهای آمینه به داخل سلول‌ها و تأثیر آنها بر رشد

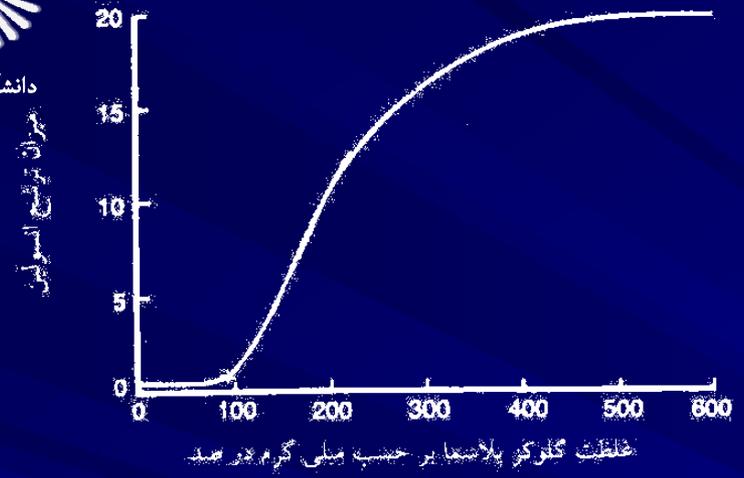
(ه) ممانعت از ترشح گلوکاگون

دانشگاه پیام نور

■ اختلال در عملکرد سلول های بتا

■ تنظیم ترشح انسولین

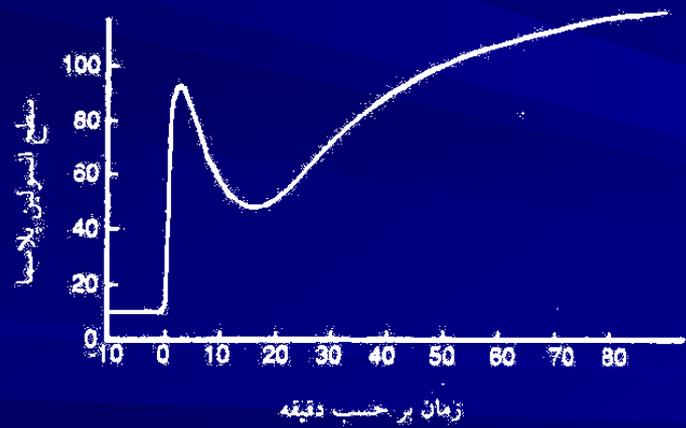

ترشح تقریبی انسولین در سطوح مختلف گلوکز پلاسما

■ گلوکاگن و عملکرد آن :

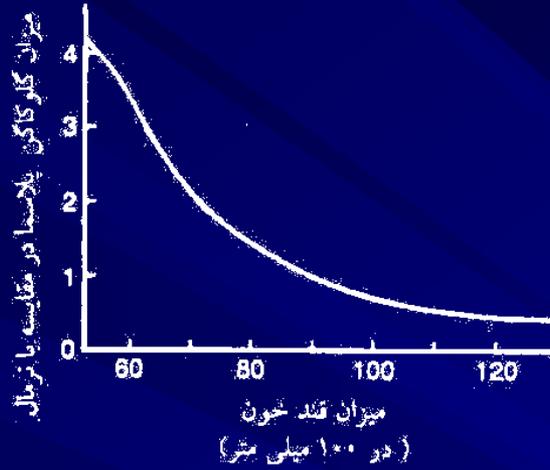
1. تجزیه گلیکوژن (گلیکوژنولیز)

2. افزایش گلوکو نئوزنز

افزایش غلظت انسولین پلاسما پس از افزایش ناگهانی گلوکز خون به ۲ تا ۳ برابر محدوده طبیعی به جهش اولیه و سریع غلظت انسولین و سپس افزایش تأخیری ولی بیشتر و مداوم غلظت که ۱۵ تا ۲۰ دقیقه بعد شروع می شود توجه کنید.

تنظیم ترشح گلوکاگن

علاظت تقریبی گلوکاگن پلازما در سطوح مختلف گلوکز خون:

هورمون سوماتوستاتین و اثر آن در مهار ترشح انسولین و گلوکاگن

اهمیت تنظیم گلوکز خون

بیماری دیابت قندی

نشانه‌های دیابت قندی :

1. دفع بیش از حد ادرار

2. پرنوشی ، نوشیدن بیش از حد آب

3. پرخوری بیش از حد

4. کاهش وزن بدن و ضعف

هیپرانسولینسم

فصل پانزدهم :

غده‌های فوق کلیوی و هورمون‌های آن

هدف کلی :

■ آشنایی با غده‌های فوق کلیه ، هورمون‌ها و اختلالات پرکاری و کم کاری

هورمون‌های قشری و مرکزی غدد فوق کلیه

هدف‌های رفتاری

■ ذکر وزن و تقسیم بندی غدد فوق کلیه ، هورمون‌های قشر و مرکز آن

■ توضیح بیماری‌های مرتبط با غدد فوق کلیه

جایگاه و ساختار بافتی غدد فوق کلیه

هورمون های قشري غدد فوق کلیوي :

1. مینرالوکورتیکوئیدها که مهمترین آنها

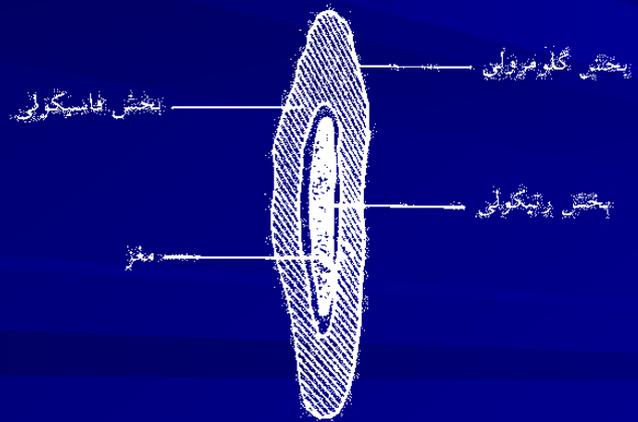
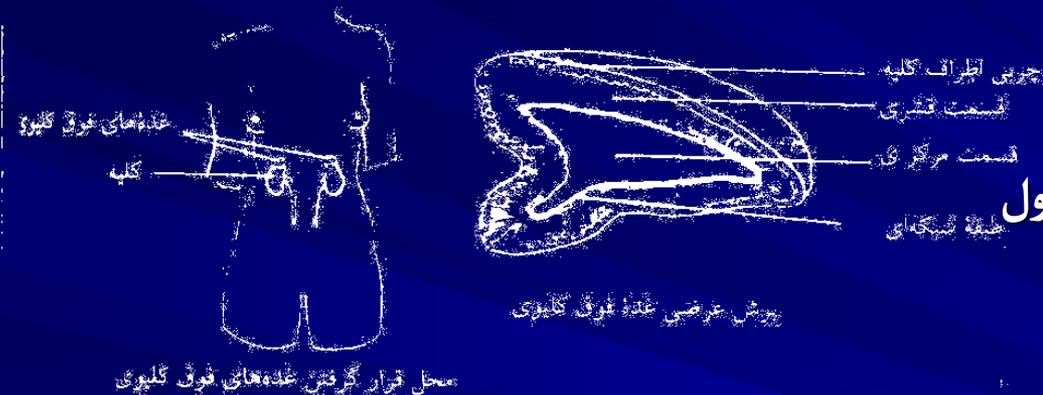
آلدوسترون است.

2. گلوکوکورتیکوئیدها که مهمترین آنها کورتیزول

(هیدروکورتیزون) است.

3. آندروژن ها که مهمترین آنها تستوسترون

(هورمون جنسي مردانه) است.

■ اثرات آلدوسترون :

الف) اثر بر جذب مجدد سدیم

ب) اثر آلدوسترون بر فشار خون شریانی

ج) هیپوکالمی و فلج عضلانی

■ اثرات کورتیزول بر متابولیسم مواد قندی

■ افزایش غلظت گلوکز خون و دیابت فوق کلیوی

■ اختلالات ترشح هورمون های قشر فوق کلیه :

الف) هیپوآدرنالی . بیماری آدیسون

ب) هیپر آدرنالی . بیماری کوشینگ

ج) سندرم آدرنوژیتال

فصل شانزدهم :

ساختار غده‌های جنسی و هورمون‌های آنها

هدف کلی :

■ آشنایی با ساختار و عملکرد غده‌های جنسی و هورمون‌های آنها

هدف های رفتاری

■ توضیح ساختار و فیزیولوژی غدد جنسی (بیضه ها و تخمدانها)

■ شناخت و شرح هورمون های مردانه و زنانه و عملکرد آنها

■ شناخت جفت و عوامل هورمونی در حاملگی

■ توضیح اختلالات کار غدد جنسی

بیضه ها :

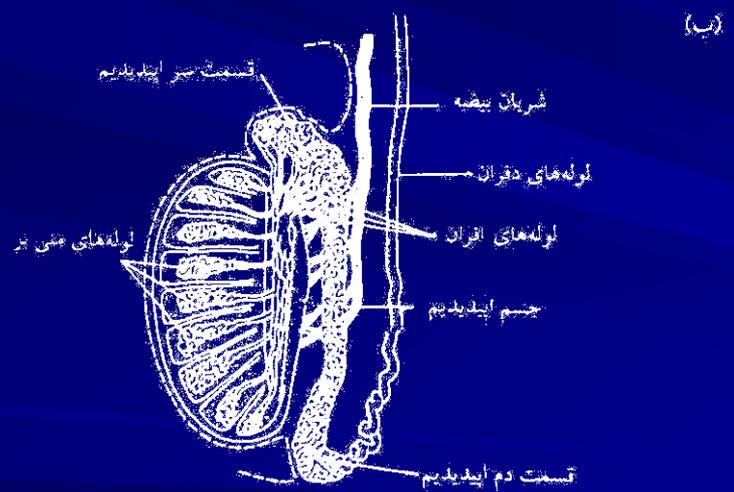
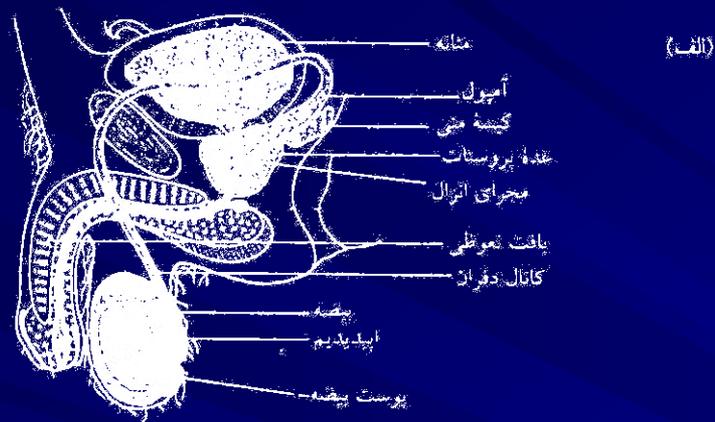
عوامل هورمونی محرك اسپرماتوژنز

1. تستوسترون

2. هورمون لوتینیزان (LH)

3. هورمون محرك فولیکولي (FSH)

اثرات آندروژن ها (تستوسترون)

دستگاه تولیدمثل مرد، ساختمان داخلی بیضه و رابطه بیضه با اپی دیدیم،

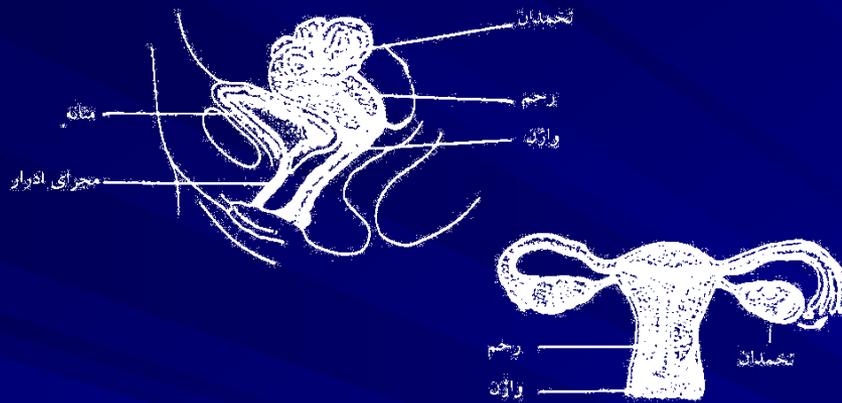

اختلالات کار بیضه ها :

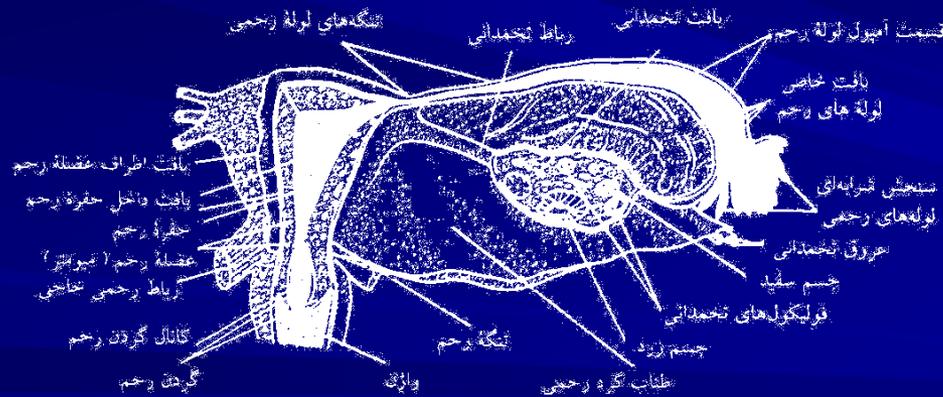
الف) هیپوگوناדיسم در مردان (کم کاری هورمون های جنسی مردانه)

ب) هیپرگوناדיسم در مردان (زیادی هورمون های جنسی مردانه)

تخمدان ها :

اندامهای تولید مثل زن

ساختار داخلی رحم، تخمدان و یکی از لوله های رحمی

■ اعمال تخمدان ها :

الف) ترشح هورمون های جنسی زنانه به عنوان یک غده درون ریز

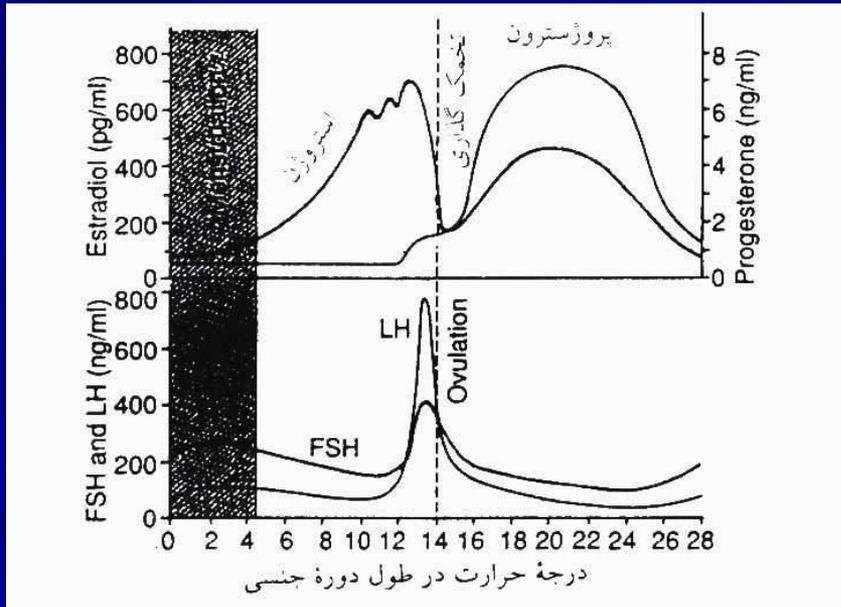
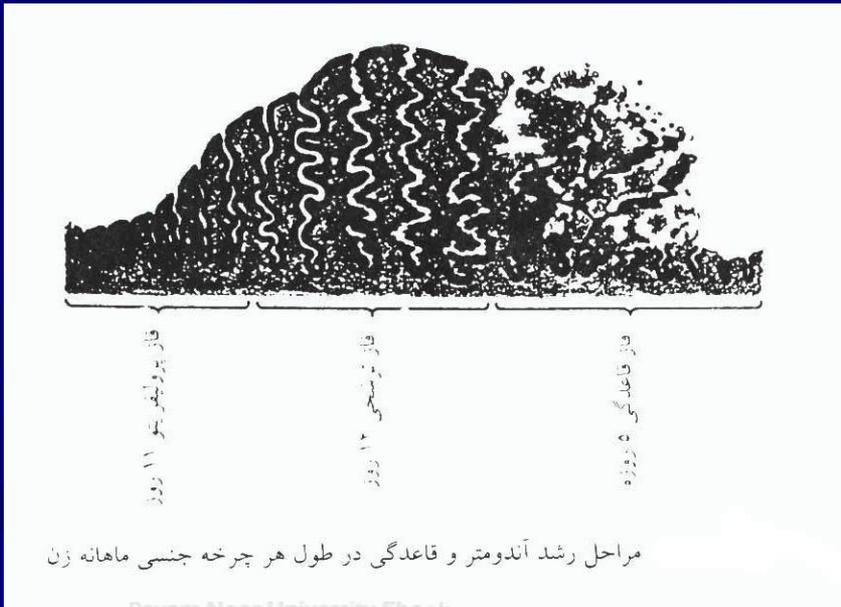
ب) ساختن سلول های جنسی ماده و تخمک

سلسله مراتب هورموني زنانه :

1. هورمون آزادکننده هیپوتالاموسی (GnRH)

2. هورمون های FSH و LH

3. استروژن و پروژسترون (هورمون های تخمدانی)

چرخه جنسی زن (سیکل قاعدگی)

اختلالات کار تخمدان ها:

الف) هیپوگوناדיسم

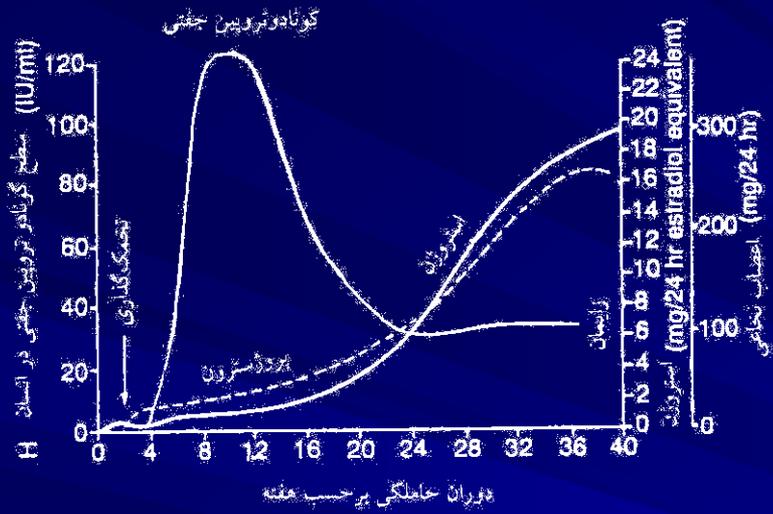
ب) هیپرگوناדיسم

ج) زیادی هورمون های مردانه در زنان

بلوغ و منارک

یائسگی

جفت و عوامل هورمونی آن در حاملگی (هورمون HCG)

میزان ترشح استروژنها، پروژسترون، و گونادوتروپین جنسی در مراحل مختلف حاملگی

پایان